

Posouzení významu právní regulace držení střelných zbraní při redukci rizika útoku aktivního střelce

Bc. Tomáš Petrák

Diplomová práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Tomáš Petrák
Osobní číslo:	L23343
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Rizikové inženýrství
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Posouzení významu právní regulace držení střelných zbraní při redukci rizika útoku aktivního střelce

Zásady pro vypracování

- Popište základní právní nástroje regulace držení střelných zbraní a dosavadní poznatky o jejich účinnosti.
- Vymezte současnou právní úpravu držení střelných zbraní v České republice.
- Posudte účinnost právní regulace držení střelných zbraní na základě dat o provedených útocích aktivních střelců.
- Zpracujte návrh úpravy současného systému regulace držení střelných zbraní v České republice za účelem snížení rizika provedení útoku aktivního střelce.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ČESKO. *Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu.*
2. DOSS, Kevin T. a SHEPHERD, C. David. *Active Shooter: Preparing for and Responding to a Growing Threat.* Oxford: Elsevier, 2015. ISBN 978-0-12-802784-4.
3. EVROPSKÁ UNIE. *Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2021/555: o kontrole nabývání a držení zbraní (kodifikované znění).*
4. SCHWEIT, Katherine. *Stop Killing Mass Shooting Crisis.* Rowman & Littlefield Publishers, 2021. ISBN 978-1-5381-4693-4.
5. ZÁRUBA, Jiří. *Zbrojní průkaz: právní předpisy a testy ke zkoušce odborné způsobilosti.* 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2024. ISBN 978-80-7502-705-4.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Mgr. Tomáš Zeman, Ph.D. et Ph.D.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **25. dubna 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení diplomové práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na diplomové práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne25.4.2025.....
podpis autora

ABSTRAKT

Práce se věnuje problematice právní regulace držení střelných zbraní v kontextu prevence útoků aktivních střelců v České republice. Analyzuje současný legislativní rámec a připravované změny, které vstoupí v platnost od roku 2026. Na základě posouzení vybraných případů útoků aktivních střelců ze Spojených států Amerických hodnotí význam jednotlivých regulačních opatření.

Klíčová slova: aktivní střelec, Česká republika, samonabíjecí puška, střelné zbraně, psychologické testování, právní regulace.

ABSTRACT

The thesis addresses the issue of legal regulation of firearm possession in the context of preventing active shooter incidents in the Czech Republic. It analyzes the current legislative framework and upcoming changes that will come into effect from 2026. Based on an assessment of selected active shooter cases from the USA, it evaluates the significance of individual regulatory measures.

Keywords: active shooter, Czech Republic, semi-automatic rifle, firearms, psychological testing, legal regulation.

Touto cestou bych rád poděkoval svému vedoucímu práce doc. Mgr. Tomáši Zemanovi, Ph.D. et Ph.D. za odborné rady, ochotu a neocenitelnou podporu během celé tvorby diplomové práce. Dále bych rád poděkoval své manželce, za podporu během tvorby práce i celého studia.

OBSAH

ÚVOD.....	11
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	12
I TEORETICKÁ ČÁST	14
1 VYMEZENÍ POJMŮ	15
1.1 AKTIVNÍ STŘELEC.....	15
1.2 ÚTOK AKTIVNÍHO STŘELCE	16
1.3 MĚKKÉ CÍLE	17
1.4 ZBRAŇOVÉ NÁZVOSLOVÍ	18
2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC.....	21
2.1 ZÁKON Č. 119/2002 Sb.	21
2.1.1 Kategorizace zbraní dle zákona č. 119/2002 Sb.	21
2.1.2 Zbrojní průkaz	23
2.1.3 Novela zákona č. 435/2024 Sb.....	24
2.2 SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU)	24
2.2.1 Směrnice 2017/853.....	24
2.2.2 Směrnice 2021/555.....	25
2.3 ZÁKON Č. 90/2024 Sb.	26
2.3.1 Kategorizace dle zákona č. 90/2024 Sb.	26
2.3.2 Zbrojní oprávnění.....	27
2.3.3 Další změny.....	27
3 DRŽENÍ STŘELNÉ ZBRANĚ V ČESKÉ REPUBLICE	28
3.1 ZÍSKÁNÍ ZBROJNÍHO PRŮKAZU.....	28
3.2 NÁKUP ZBRANĚ	30
3.3 VÝVOJ POČTU DRŽITELŮ STŘELNÝCH ZBRANÍ	31
3.4 KOMPARACE SE STAVEM VE SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH	33
4 NESTÁTNÍ AKTÉŘI ZBRAŇOVÉ PROBLEMATIKY V ČESKÉ REPUBLICE.....	35
4.1 LEX – SDRUŽENÍ NA OCHRANU PRÁV MAJITELŮ ZBRANÍ	35
4.2 HNUTÍ AMNESTY INTERNATIONAL	35
4.3 INICIATIVA „VŠEM, KDO NEJSOU LHOSTEJNÍ“	36
5 VYBRANÁ OPATŘENÍ PRÁVNÍ REGULACE.....	38
5.1 HLÁŠENÍ PODEZŘELÝCH NÁKUPŮ	38
5.2 PLOŠNÉ PSYCHOLOGICKÉ TESTOVÁNÍ.....	39
5.3 VYŠŠÍ VĚKOVÁ HRANICE	39
5.4 PROPOJENÍ REGISTRŮ	40

5.5	REGULACE TLUMIČŮ HLUKU VÝSTŘELU	40
5.6	REGULACE NADLIMITNÍCH ZÁSOBNÍKŮ	41
5.7	REGULACE SAMONABÍJECÍCH PUŠEK	41
5.8	OMEZENÍ POČTU DRŽENÝCH ZBRANÍ	42
ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....		43
II PRAKTICKÁ ČÁST		44
6	ANALÝZA ÚČINNOSTI PRÁVNÍ REGULACE PŘI REDUKCI RIZIKA ÚTOKU AKTIVNÍHO STŘELCE	45
6.1	SBĚR DAT	45
6.1.1	Seznam útoků	46
6.2	STANOVENÍ VARIANT OPATŘENÍ	50
6.2.1	Skupina A – Opatření pro snížení pravděpodobnosti útoku.....	50
6.2.2	Skupina B – Opatření pro zmírnění dopadů útoku.....	56
6.3	HODNOCENÍ ÚČINNOSTI OPATŘENÍ	59
6.3.1	Hodnocení skupiny A – opatření zaměřených na snížení pravděpodobnosti provedení útoku	60
6.3.2	Hodnocení skupiny B – opatření zaměřených na zmírnění dopadů útoku.....	66
7	VÍCEKRITERIÁLNÍ HODNOCENÍ A NÁVHR IMPLEMENTACE OPATŘENÍ	70
7.1	SPECIFIKA IMPLEMENTACE VYBRANÝCH OPATŘENÍ.....	70
7.1.1	A2 – Plošné psychologické testování	71
7.1.2	A4 – Propojení registrů	71
7.1.3	B1 – Regulace tlumičů hluku výstřelu	72
7.1.4	B3 – Regulace samonabíjecích pušek	73
7.1.5	B4 – Regulace počtu držených zbraní	74
7.2	KRITÉRIA HODNOCENÍ NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ.....	74
7.2.1	Stanovení vah kritérií podle Saatyho metody.....	76
7.3	VÍCEKRITERIÁLNÍ POSOUZENÍ OPATŘENÍ	77
8	DISKUZE DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ	81
8.1	KONTEXT K NELEGÁLNÍM ZBRANÍM	82
ZÁVĚR.....		84
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		86
SEZNAM OBRÁZKŮ		90
SEZNAM TABULEK.....		91
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		92

ÚVOD

V posledních letech se bezpečnostní situace v Evropě i v celém západním světě mění. Bezpečnostním problémem současnosti jsou mimo jiné i útoky tzv. aktivních střelců, jejichž dopady jsou tragické nejen z hlediska počtu obětí a zraněných, ale také kvůli dopadům na psychiku společnosti a důvěru v efektivitu bezpečnostního aparátu. Tato práce se věnuje aktuální otázce významu právní regulace držení střelných zbraní jako potenciálního nástroje pro omezení rizika těchto útoků v České republice.

Výběr tématu je motivován i tragickými událostmi na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v prosinci 2023, který výrazně ovlivnil veřejnou diskusi o dostupnosti a držení střelných zbraní v České republice. Právě takové události jsou výzvou, která nutí stát, bezpečnostní experty a širokou veřejnost zvažovat dostatečnost existujících regulačních opatření. Práce si klade za cíl komplexně posoudit význam nejčastěji skloňovaných či připravovaných regulací, a to s ohledem na novou právní úpravu, která vstoupí v platnost v roce 2026. Právní regulace držení zbraní v České republice prochází v současnosti významnou transformací v důsledku přijetí zákona č. 90/2024 Sb., který začne platit od roku 2026. Tento zákon reaguje jak na domácí potřebu aktualizace legislativy, tak na evropské směrnice směřující k harmonizaci pravidel držení zbraní napříč Evropskou Unií.

Problematika regulace střelných zbraní představuje komplexní a multidisciplinární oblast, která zahrnuje právní, politické, bezpečnostní a sociální aspekty. Současný stav je charakterizován relativně přísnou legislativou, přesto však útoky aktivních střelců vyvolávají pochybnosti o její efektivitě. Je otázkou, zda další zpřísnování regulací může významně přispět k prevenci těchto útoků, nebo zda naopak přináší zbytečnou administrativní zátěž bez odpovídajícího dopadu na bezpečnost.

Očekávaným přínosem práce je především objektivní vyhodnocení účinnosti jednotlivých regulačních opatření. Práce usiluje o poskytnutí uceleného pohledu na současný stav problematiky a zároveň o předložení konkrétních doporučení, která by mohla být využita jak v legislativní praxi, tak v širším preventivním a bezpečnostním kontextu. Tímto způsobem má ambici přispět k odborné i veřejné diskusi o problematice držení zbraní a zvýšení celkové bezpečnosti v České republice.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem práce je posoudit význam regulačních opatření k držení střelných zbraní v České republice, a to z pohledu současné legislativy, legislativy připravované s platností od roku 2026 i z pohledu současných postojů a názorů široké i odborné veřejnosti. Práce se zaměřuje na identifikaci klíčových budoucích i hypotetických opatření, hodnotí je a navrhuje možné aplikace do praxe.

Za účelem dosažení cíle diplomové práce byly stanoveny tyto výzkumné otázky;

- *Jaké prvky stávající či připravované právní regulace držení střelných zbraní v České republice přispívají k prevenci útoku aktivního střelce?*
- *Existují v současnosti v České republice legislativní regulační nedostatky, které mohou usnadňovat realizaci útoku aktivního střelce?*

V praktické části práce byl proveden sběr dat z otevřených zdrojů a následně byla provedena analýza účinnosti právní regulace při redukci rizika útoku. Pro následné statistické vyhodnocení byl použit Mann-Whitney test, jenž byl využit pro opatření, která by mohla snížit dopady útoku, a Wilcoxonův test, který byl aplikován na opatření, která by mohla snížit pravděpodobnost stejného rozsahu útoku.

Mann-Whitney test se používá pro hodnocení nepárových pokusů, přičemž jsou porovnávány dva výběrové soubory dat. Veličiny zároveň nemusí odpovídat Gaussovu normálnímu rozdělení, ale dostačuje předpoklad, že jsou spojité. Pro výpočet dat pomocí Mann-Whitney testu byla použita kalkulačka dostupná online z adresy <https://www.socscistatistics.com/tests/mannwhitney/>. (Social Science Statistics, 2025)

Wilcoxonův test se používá pro hodnocení párových pokusů, kdy sledovaná veličiny také nemusí odpovídat Gaussovu normálnímu rozdělení. Test porovnává dvě měření provedená u jednoho výběrového souboru. Testuje hypotézu rovnosti distribučních funkcí na základě ověření symetrického rozložení sledované náhodné veličiny. Pro výpočet dat pomocí Wilcoxonova testu byla použita kalkulačka dostupná online z adresy <https://www.socscistatistics.com/tests/signedranks/default2.aspx>. (Social Science Statistics, 2025)

Dalším krokem práce bylo vícekritériální hodnocení vybraných opatření. Byly stanoveny čtyři kritéria a pomocí Saatyho metody spočítány váhy těchto kritérií. Poté bylo každé opatření opět posouzeno pomocí Saatyho metody, a to pro každé jednotlivé kritérium.

Saatyho matice je metodou párového porovnání, využívaná pro analýzu a řešení rozhodovacích úloh, kdy řešitel hledá variantu, která nejvíce splňuje stanovený cíl. (Saaty a Vargas, 2006)

Základním krokem pro výpočet Saatyho metodou je sestavení příslušné matice, která je specifická pro daný výpočet. Do matice se poté v diagonále zapisují jedničky a do zbylých buněk řešitel zapíše hodnoty tak, že přiřazuje váhu jednotlivým preferencím celými čísly od 1 do 9. Další části tabulky jsou sloupce, kde jsou spočítány geometrické průměry a v druhém jsou výsledné váhy řádkového prvku. (Saaty a Vargas, 2006)

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMŮ

Problematika regulace střelných zbraní a rizika útoků aktivních střelců vyžaduje definici několika klíčových pojmů, bez nichž by nebylo možné důkladně analyzovat a hodnotit dopady legislativních opatření. Tato kapitola se proto zaměřuje na vymezení těchto základních pojmů.

1.1 Aktivní střelec

Přední úlohu této práce zastává ozbrojený pachatel, jehož primárním cílem je usmrtit co největší množství osob. Schweit (2021) popisuje několik termínů, kterými je tento pachatel běžně označován. Termín "aktivní střelec" označuje pachatele násilného útoku, který úmyslně usiluje o způsobení co největšího počtu obětí. Tito útočníci zpravidla jednají na veřejně přístupných místech, jako jsou školy, obchodní centra nebo pracoviště, a jejich činy jsou často motivovány osobní frustrací, psychickými problémy nebo radikalizací. Charakteristickým rysem těchto útoků je jejich překvapivost a intenzita, což ztěžuje efektivní prevenci a reakci bezpečnostních složek.

Je však běžně možné se setkat se dvěma dalšími pojmy – šílený střelec a masový vrah. Šílený střelec je používán zejména médii a má pouze neodborný charakter. Masový vrah využívá pro svoji praxi forenzní psychologie. (Doss & Shepherd, 2015).

V policejní terminologii České republiky se užívá termín „aktivní střelec“ a je popsán jako „*nebezpečný pachatel, která volil použití zbraně proti jiným osobám k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale také jednat o skupinu pachatelů. Nemá žádné zábrany pro jakékoliv chování s cílem zabít nebo zranit co největší počet osob.*“ (Katalog typových činností IZS, 2013). Pro účely práce je pracováno s definicí a označením vycházející z typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu STČ 14 – AMOK – útok aktivního střelce. (Katalog typových činností IZS, 2013)

Je důležité objasnit motivaci a nejběžnější charakteristiku aktivního střelce. Schweit (2021) ve své knize uvádí, že se zpravidla jedná o pachatele, jenž má své budoucí jednání promyšlené a připravené. Cílem pachatele je usmrtit co nejvíce lidí, než bude zastaven. Obvykle nemá v plánu vyjednávat ani se vzdát, nemá připravený plán ústupu. Pachatelem jsou z 60-97 % muži, a přestože jsou motivy těchto trestných činů často nejasné, předpokládá se, že aktivní střelec je motivován k vykonání masové vraždy z náboženských, politických,

sociálních nebo interpersonálních důvodů. Tyto motivy můžeme rozdělit do dvou základních pilířů; makrosociální a mikro sociální.

Dále je možné rozdělit útočníky z pohledu motivace na čtyři skupiny, a to následovně;

- Útočníci z frustrace, jenž je důsledkem ztráty zaměstnání, lásky, financí a podobně. Osoby v této skupině často nejprve zaútočí na rodinné příslušníky, posléze zabijí nevinné neznámé osoby a útok může být zakončen sebevraždou.
- Druhým typem jsou útočníci z fanatismu. Svoji činnost konají z přesvědčení a v obětech svého útoku vidí původce zla. Po střelbě opustí místo činu.
- Třetí skupinou jsou útočníci kultovního rázu, ti jsou obvykle mladšího věku, na útok se podílí více osob a povahou útoku je napodobení obdobných případů v minulosti.
- Poslední skupinu tvoří útočníci, kteří konají na pozadí určité vážné duševní poruchy. (Schweit, 2021).

1.2 Útok aktivního střelce

Útok aktivního střelce obvykle trvá několik minut. Zpráva FBI situaci vyčísluje dobu trvání 10–15 minut, nežádka však pachatel unikne z místa činu a zadržen nebo zlikvidovat se jej podaří až v jiné lokalitě, kde může ještě také způsobit ztráty na životech či zdraví. Dále dle statistiky 61 % případů končí zadržením pachatele, 25 % eliminací pachatele a v 14 % případů pachatel spáchá sebevraždu. (US Department of Justice, 2023)

Zřetelným a často pozorovaným jevem je tzv. infekčnost zla. Podle pozorování a výzkumů hrozí vyšší riziko opakování útoku v krátkém časovém horizontu po uskutečnění, a hlavně po medializaci prvotního činu. Dochází tedy k typickému dominovému efektu, pravděpodobnost napodobení činu je nejvyšší 13 dní po útoku. (Doss & Shepherd, 2015).

Důležitý aspektem jsou také rizikové faktory pro vznik takového útoku. Schweit (2021) rozděluje rizikové faktory pro vznik útoku aktivního střelce do dvou skupin následovně;

- Individuální faktory

Zahrnují psychické poruchy, sociální izolaci, pocit křivdy nebo frustrace. Podle studie z roku 2021 vykazuje přibližně 60 % pachatelů varovné signály, jako je změna chování, vyhrožování nebo předchozí projevy násilí. Psychické poruchy, jako jsou deprese nebo schizofrenie, se objevují u značné části útočníků, avšak často zůstávají nediagnostikované.

- Společenské faktory

Zahrnují vliv médií, násilné kultury a dostupnost střelných zbraní. Například ve Spojených státech je dostupnost střelných zbraní jedním z klíčových rizikových faktorů, což potvrzují statistiky ukazující vysoký výskyt střelby ve státech s volnější legislativou. (Schweit, 2021).

1.3 Měkké cíle

Pojem „měkké cíle“ (soft targets) označuje místa, kde se běžně vyskytuje velký počet osob, ale jejich zabezpečení proti násilným útokům je minimální nebo zcela chybí. Cílem ochrany těchto objektů je především bezpečnost lidí, kteří by mohli být vystaveni útoku. (MODUL – E; vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, 2019)

S ohledem na aktuální bezpečnostní situaci v západní Evropě se v posledních letech zvýšil význam problematiky ochrany měkkých cílů. Ministerstvo vnitra prostřednictvím Centra proti terorismu a hybridním hrozbám proto v návaznosti na „protiteroristický balíček“ z roku 2017 připravilo dokument „Koncepce ochrany měkkých cílů na roky 2017–2020“. Tato koncepce se zaměřuje na vytvoření účinného národního systému, který zajistí rychlou a ucelenou reakci při případném útoku (MODUL – E; vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, 2019).

Do kategorie měkkých cílů spadají například:

- bary, kluby, diskotéky, restaurace a hotely,
- kulturní a zábavní objekty (kina, divadla, koncertní sály, zábavní centra),
- komunitní a sportovní centra, náboženské památky a místa bohoslužeb,
- veřejné akce (sportovní, kulturní, náboženské, politické shromáždění, demonstrace),
- nákupní centra, trhy a obchodní komplexy,
- školy, koleje, menzy, knihovny, zdravotnická zařízení,
- turisticky významná místa (památky, muzea, galerie),
- dopravní uzly (nádraží, letiště). (MODUL – E; vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, 2019).

1.4 Zbraňové názvosloví

V současné době je mezi laickou veřejností často skloňováno velké množství pojmenování zbraní a jejich částí, které však nemají žádné technické ani právní zakotvení. Pro účely práce jsou vypsány pojmy běžně zaužívané v široké veřejnosti a dále pojmy vymezené českou legislativou, konkrétně Přílohou č.1 k zákonu č. 119/2002 Sb.

Střelná zbraň

Zbraň, jejíž činnost je založena na okamžitém uvolnění energie při výstřelu a která je navržena tak, aby dosahovala požadovaného účinku na určenou vzdálenost. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Palná zbraň

Typ střelné zbraně, u níž je princip fungování založen na okamžitém uvolnění chemické energie. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Kulová zbraň

Palná zbraň vybavená hlavní (nebo hlavněmi), která je určena k používání kulových nábojů nebo střel, případně speciálních druhů střeliva určených pro tento typ zbraně. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Broková zbraň

Palná zbraň s hlavní (nebo hlavněmi), která je určena pro střelbu brokovými náboji nebo jinými specifickými náboji vhodnými pro tento druh zbraně. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Krátká zbraň

Palná zbraň, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo celková délka není větší než 600 mm. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Dlouhá zbraň

Palná zbraň, která nesplňuje parametry krátké zbraně. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Samočinná zbraň

Palná zbraň, která se po každém výstřelu automaticky znovu nabije a jejíž konstrukce umožňuje opakovanou střelbu na jedno stisknutí spouště. V naší legislativě spadají samočinné zbraně do kategorie A – zakázané zbraně. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Samonabíjecí zbraň

Palná zbraň, která se po každém výstřelu automaticky znovu nabije, ale její konstrukce neumožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště. Samonabíjecí mohou být jak krátké, tak dlouhé zbraně. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Puška

Pojem puška jako takový není exaktně definován ani v zákoně o zbraních, ani v ČSN 39 5002-1, která zavádí všeobecné definice zbraní. Za pušku je běžně označována dlouhá kulová zbraň. (Záruba, 2024)

Samonabíjecí puška

Nejčastější používané označení pro dlouhé kulové samonabíjecí zbraně. V této spojitosti se také vyskytuje popularizovaný pojem „útočná puška“, jenž je ekvivalentním, avšak lehce zavádějícím označením. Do tohoto označení můžeme zařadit zbraně typu AK 47 či oblíbenou zbraňovou platformu AR 15. Do platformy AR se řadí i ty s označením AR 10 či AR 9. Rozdílem je použitá ráže zbraně. Typ AR 15 je možné vidět na Obrázku č.1, kde je puška osazena příslušenstvím, jako nadlimitní zásobník, optická mířidla, laserový zaměřovač, svítilna a tlumič hluku výstřelu. V ČR se nákup ekvivalentní zbraně s příslušenstvím pohybuje v rozmezí nižších desítek až nižších stovek tisíc korun. (ARMED, 2025)

Obrázek 1 Samonabíjecí puška AR 15 s příslušenstvím

(zdroj: Rail Scales, upraveno, 2024)

Regulované části zbraně

Podle zákona o zbraních č.90/2024 Sb. jsou regulovanými částmi zbraně;

- *„hlavní část zbraně,*
- *součást zbraně umožňující samočinnou střelbu,*
- *polotovar hlavní části zbraně,*
- *tlumič hluku výstřelu,*
- *nadlimitní zásobník.“ (Zákon č. 90/2024 Sb., 2024)*

Tlumič hluku výstřelu

Tlumič hluku výstřelu je definován jako zařízení konstruované k upevnění na palnou zbraň za účelem snížení hluku způsobeného výstřelem. (Záruba, 2024)

Držení zbraně

Znamená mít zbraň nebo střelivo ve své moci; držitelem zbraně je ten, kdo má zbraň nebo střelivo právně i fakticky ve své dispozici (např. uloženou doma v trezoru či na jiném místě). (Záruba, 2024)

Nošení zbraně

Nošením zbraně se rozumí mít zbraň u sebe takovým způsobem, který umožňuje její okamžité použití. Typicky jde o situaci, kdy má člověk zbraň přímo na těle např. v pouzdře. (Záruba, 2024)

2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Tato kapitola provádí exkurz do nejdůležitějších zákonů, novel a směrnic, které se přímo dotýkají současné situace okolo střelných zbraní v České republice. Současná legislativa problematiky držení a nakládání se zbraněmi bude od roku 2026 nahrazena novým zákonem a tomuto přijetí předchází několik novel a pozměňovacích návrhů v různých fázích jednání. Česká republika musela také implementovat směrnice Evropského parlamentu a rady (EU), jenž mají za cíl harmonizaci nařízení napříč evropskými státy.

2.1 Zákon č. 119/2002 Sb.

Současný zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních) byl přijat v roce 2002 a od roku 2003 je platný. Od té doby prošel mnoha novelizacemi. Mimo body popsány níže upravuje zákon nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraně a střeliva různých kategorií, povinnosti registrace zbraně, speciální případy jako zajištění zbraně apod. (Záruba, 2024)

2.1.1 Kategorizace zbraní dle zákona č. 119/2002 Sb.

Záruba (2024) píše, že zákon o zbraních rozlišuje 6 kategorií zbraní (A, A-I, B, C, C-I a D), každou z těchto kategorií je spojena určitá míra podmínek, které jsou kladeny na jejich držitele:

Kategorie A – Zakázané zbraně

Do této kategorie spadají zbraně považované za nejnebezpečnější, jejichž držení je pod přísnou regulací nebo zcela zakázáno. Patří sem např.:

- Zvláště účinné zbraně s vysokým destruktivním potenciálem.
- Samočinné zbraně, které umožňují nepřetržitou střelbu při jednom stisku spouště.
- Zbraně s upravenou podobou, včetně tzv. zákeřných zbraní maskovaných jako běžné předměty. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Kategorie A-I – Zbraně s omezeným civilním použitím

Tato kategorie zahrnuje určité typy zbraní, jejichž držení podléhá zvláštním povolením, například:

- Původně samočinné zbraně upravené na samonabíjecí režim.

- Samonabíjecí zbraně pro střelivo se středovým zápalem, pokud jsou osazeny zásobníkem přesahujícím povolenou kapacitu.
- Dlouhé samonabíjecí zbraně se skládací či odnímatelnou ramenní opěrou, jejichž celková délka bez této opěry klesne pod 600 mm. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Kategorie B – Zbraně podléhající povolení

Do této kategorie spadají zbraně, které lze získat na základě individuálního povolení, a to především:

- Krátké opakovací a samonabíjecí palné zbraně.
- Jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem.
- Dlouhé samonabíjecí zbraně s kapacitou nábojové komory a zásobníku přesahující tři náboje. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Kategorie C – Zbraně podléhající ohlášení

Do této skupiny patří zbraně, jejichž držení vyžaduje pouze ohlášení příslušným úřadům. Jedná se o např.:

- Jednoranové a víceranové zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž délka přesahuje 280 mm.
- Opakovací a samonabíjecí dlouhé zbraně, pokud nejsou zařazeny do přísněji regulovaných kategorií.
- Tlumiče hluku výstřelu, konstruované pro celkové snížení hlučnosti střelby. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Kategorie C-I – Zbraně podléhající ohlášení

Tato kategorie zahrnuje zejména:

- Znehodnocené zbraně v souladu s legislativou EU.
- Flobertky a zbraně s omezenou ústřevnou energií střely.
- Elektrické zneschopňující prostředky (tasery).
- Signální zbraně menšího kalibru. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Kategorie D – Ostatní zbraně

V této skupině se nacházejí zbraně, jejichž držení nepodléhá povolení ani ohlašovací povinnosti, přesto je jejich použití regulováno. Patří sem:

- Historické zbraně.
- Paintballové zbraně určené pro neletální střelbu.
- Plynové zbraně s nižším kalibrem.
- Neaktivní torza zbraní, jejichž stav znemožňuje jejich opětovné uvedení do funkčního stavu. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Zbraně kategorie A, A-I, B a C podléhají registraci u útvaru policie. Nabývat do vlastnictví, držet nebo nosit je tedy může pouze držitel zbrojního průkazu. Zbraně kategorie C–I a D může nabývat do vlastnictví, držet a za určitých podmínek též nosit jakákoli svéprávná plnoletá osoba nebo právnická osoba. (Bartošek a Bačkovská, 2021)

2.1.2 Zbrojní průkaz

Zbrojní průkaz opravňuje fyzickou osobu k nabývání vlastnictví a držení zbraně či střeliva do těchto zbraní, a to v rozsahu oprávnění stanovených pro konkrétní skupiny zbrojního průkazu. Podle zákona 119/2002 Sb. je platnost zbrojního průkazu je stanovena na dobu deseti let, avšak na základě lékařského posudku o zdravotní způsobilosti může být vydán i na kratší dobu. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2021)

Skupiny zbrojního průkazu

Držení zbraní a střeliva se řídí kategoriemi zbrojního průkazu, které se rozdělují podle účelu jejich využití:

- „*Skupina A – pro sběratelské účely,*
- *Skupina B – pro sportovní střelbu,*
- *Skupina C – pro lovecké účely,*
- *Skupina D – pro výkon zaměstnání nebo povolání,*
- *Skupina E – pro ochranu života, zdraví nebo majetku“ (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)*

2.1.3 Novela zákona č. 435/2024 Sb.

Novela zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, publikovaná ve Sbírce zákonů pod číslem 435/2024 Sb., přináší několik dalších změn v oblasti regulace zbraní. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Novela zavádí pro držitele zbrojní licence, kteří podnikají v oboru zbraní a střeliva, povinnost oznamovat policii převody zbraní nebo střeliva, případně právní jednání směřující k takovým převodům, pokud je důvodně považují za podezřelé. Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Dále novela mění podmínky pro zajištění zbraní, střeliva a souvisejících dokladů. Nově může příslušný útvar policie rozhodnout o zajištění nejen v případech, kdy byly zbraně zadrženy a má být vedeno řízení, ale také pokud ze stanoviska nebo informace orgánu veřejné moci vyplývá, že osoba nakládající se zbraněmi představuje vážné nebezpečí pro vnitřní pořádek nebo bezpečnost. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

2.2 Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU)

Regulace držení a nabývání zbraní v Evropské unii prošla v posledních letech významnými změnami, které měly za cíl zvýšit bezpečnost a snížit riziko zneužití střelných zbraní. Zejména směrnice 2017/853 přinesla řadu zpřísnění. Česká republika se proti některým ustanovením bránila právní cestou, nicméně nakonec musela směrnice implementovat do svého právního řádu.

2.2.1 Směrnice 2017/853

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853 byla přijata v reakci na teroristické útoky v Evropě a měla za cíl zpřísnit pravidla pro nabývání a držení zbraní. Evropská unie argumentovala, že regulace je nutná pro zajištění vyšší bezpečnosti a omezení možnosti zneužití legálně držených zbraní k trestné činnosti. (Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2017/853, 2017)

Změny, které přinesla, měly dopad zejména na legální držitele zbraní, sportovní střelce a lovce. Směrnice rozšířila seznam zakázaných zbraní a regulovala přístup k poloautomatickým zbraním, které byly dříve běžně dostupné. Zavedení kategorie A-I znamenalo zákaz vlastnictví některých samonabíjecích zbraní, které umožňovaly použití velkokapacitních zásobníků. Další podstatnou změnou bylo zpřísnění podmínek pro přechovávání znehodnocených zbraní a jejich evidenci, čímž se mělo zabránit jejich

možnému opětovnému zprovoznění. (Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2017/853, 2017)

Česká republika implementovala směrnici prostřednictvím novely č. 13/2021 Sb., která vstoupila v platnost 30. ledna 2021. Zákodníci se snažili minimalizovat negativní dopady na legální držitele zbraní, avšak museli zavést několik klíčových změn vyplývajících z evropských požadavků. (Bartošek a Bačkovská, 2021)

Vybrané změny v české legislativě:

- Vytvoření nové kategorie A-I – obsahuje zbraně, které byly dříve legální, ale nyní jsou zakázané, pokud držitel neobdrží zvláštní výjimku.
- Vytvoření nové kategorie C-I, do níž byly přearženy zbraně z jiných stávajících kategorií. Došlo k přesunutí některých zbraní původně začleněných v kategorii D do „přísnější“ kategorie
- Omezení držení velkokapacitních zásobníků – pro civilní držitele je zakázáno vlastnit zásobníky s nadlimitní kapacitou. Avšak k jejich vlastnění je možné získat výjimku. (Bartošek a Bačkovská, 2021)

Česká republika však považovala některá opatření této směrnice za nepřiměřená a nepřispívající ke zvýšení bezpečnosti. Směrnice tak vyvolala odpor mezi českými zákonodárci a držiteli zbraní, což vedlo k podání žaloby k Soudnímu dvoru EU v roce 2017, ten však žalobu zamítl a potvrdil platnost směrnice. (Ministerstvo vnitra, 2021)

2.2.2 Směrnice 2021/555

Směrnice 2021/555 byla přijata dne 24. března 2021 a měla za cíl sjednotit a zpřehlednit právní rámec regulace držení a nabývání zbraní v rámci EU. Na rozdíl od předchozí směrnice 2017/853 nepřinesla žádné nové restriktce, ale sloužila jako kodifikace stávajících pravidel. Směrnice systematizuje předchozí legislativu a nahradila směrnicí 91/477/EHS, čímž se odstranily některé nejasnosti a překrývající se ustanovení. Důležité bylo zejména zpřehlednění pravidel pro přeshraniční přepravu zbraní a podmínky registrace jednotlivých kategorií zbraní. (Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2021/555, 2021)

2.3 Zákon č. 90/2024 Sb.

Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, byl přijat v březnu 2024 a vstoupí v platnost v roce 2026, představuje významnou změnu v právní úpravě držení a nakládání se střelnými zbraněmi v České republice.

2.3.1 Kategorizace dle zákona č. 90/2024 Sb.

Zákon č. 90/2024 Sb. (2024) rozděluje zbraně do několika kategorií podle míry regulace, které podléhají, a to následovně;

„Kategorie R1 R2, R3 a R4 – zbraně podléhající zbrojnímu oprávnění;

- *R1 – zbraně zakázané (zápalné zbraňové systémy, laserové zbraňové systémy, zbraně na munici, zákeřné zbraně, samočinné zbraně);*
- *R2 – zbraně na výjimku (samonabíjecí zbraně konvertované ze samočinných, zbraně s nadlimitním zásobníkem, dlouhé zbraně, které sklopením pažby jdou zkrátit pod 600 mm)*
- *R3 – zbraně na nákupní povolení (krátké samonabíjecí palné zbraně, dlouhé zbraně s kapacitou více než 3 náboje, krátké samonabíjecí palné zbraně, signální zbraně nad 16 mm);*
- *R4 – zbraně na ohlášení – (samonabíjecí, opakovací a jednotlivě nabíjené palné zbraně neuvedené v jiných kategoriích).*

Kategorie PO – zbraně, které podléhají pouze ohlášení.

- *(signální zbraně do 16 mm, znehodnocené apod.).*

Kategorie NO – zbraně, které nepodléhají ohlášení.

- *historické zbraně, expanzní přístroje, plynové zbraně nejvýše 6,35 mm, paintballové a airsoftové zbraně)“.* (Zákon č. 90/2024 Sb.,2024)

Podle Ministerstva vnitra (2024) bude zavedena nová „mezikategorie“ zbraní (kategorie PO), u nichž je vyžadováno pouze ohlášení, avšak podmínky pro jejich držení jsou výrazně zjednodušeny. Tyto podmínky odpovídají základním požadavkům stanoveným revidovanou směrnicí o zbraních, přičemž držitelé těchto zbraní nemusí mít zbrojní oprávnění. Tato kategorie představuje obdobu současné kategorie C-I, avšak s jasněji definovaným právním rámcem.

2.3.2 Zbrojní oprávnění

Podle nového zákona se bude zbrojní oprávnění dělit na;

- **Obecné** (sdružuje dosavadní skupiny zbrojního průkazu A, B a C – tedy sběratelství, sport a lov.)
- **Rozšířené** (sdružuje skupiny ZP D a E – tedy výkon povolání a ochranu života, zdraví a majetku. Toto zbrojní oprávnění v sobě zahrnuje i zbrojní oprávnění obecné.)

Pokud zákon nebo jiný právní předpis vyžaduje zbrojní oprávnění, ale nestanoví konkrétně, že musí jít o rozšířené oprávnění, postačuje obecné. Rozšířené zbrojní oprávnění zahrnuje obecné oprávnění a je vyžadováno pro některé specifické činnosti. Mezi tyto činnosti patří například výkon funkce zkušební komisaře, ale také skryté nošení zbraně, která podléhá registraci. (Zákon č. 90/2024 Sb., 2024)

2.3.3 Další změny

Kromě již výše zmiňovaných náležitostí, přináší zákon další změny, popř. upravuje přechodné podmínky, přijatá v průběhu posledních let. Pro rozsah práce jsou důležité níže vypsané prvky.

Omezení kapacity zásobníků. Novela v roce 2021 stanovila, že nadlimitní zásobníky (nad 10 pro dlouhé zbraně, 20 ran pro krátké zbraně) činí ze zbraně kat. A-I. Avšak neomezovala či neregulovala zásobníky jako takové. V zákoně č. 90/2024 Sb. jsou nadlimitní zásobníky regulovány samostatně. Jejich držení vyžaduje výjimku od policie. (Zákon č. 90/2024 Sb., 2024)

Digitalizace zbrojních dokladů. Do roku 2026 se využívají papírové zbrojní průkazy a průkazy zbraní. Veškeré změny je nutné provádět fyzicky na úřadech. Od roku 2026 bude vše evidováno v Centrálním registru zbraní. Policie může kontrolovat oprávnění elektronicky. (Sedláková, 2024)

Zdravotní způsobilost potřebná pro získání zbrojního oprávnění bude nutné obnovovat každých pět let, přičemž v odůvodněných případech může být stanovena i kratší platnost. Osoba, která nebude schopna bezpečně zacházet se zbraní kvůli nemoci či zdravotnímu stavu vymezenému zákonem, bude považována za zdravotně nezpůsobilou. Podmínka bezúhonnosti se rovněž zjednoduší. (Sedláková, 2024)

3 DRŽENÍ STŘELNÉ ZBRANĚ V ČESKÉ REPUBLICE

Cílem této kapitoly je podat základní vhled na stav počtů držitelů legálních zbraní a současný postup vedoucí k držení střelné zbraně v České republice. Porozumění tomuto procesu je podstatným prvkem pro snadnou orientaci v dalších částech práce. V závěru kapitoly je v krátkém exkurzu nastíněn postup a základní legislativní náležitosti pro získání legálně držené zbraně v Spojených státech Amerických (USA).

Vzhledem k blížící se změně zákona dochází rovněž i k některým změnám v názvosloví. Pro tuto kapitolu jde zejména o změnu ze stávajícího pojmu **zbrojní průkaz**, který od 1.1.2026 bude přejmenován na **zbrojní oprávnění**. Pro potřeby práce je běžně užíváno současné terminologie, pouze v konkrétních případech ze zákona č. 90/2024 Sb. je užít název budoucí.

3.1 Získání zbrojního průkazu

Chronologicky prvním krokem k získání zbrojního průkazu tedy je přihlášení na tzv. **zkoušku odborné způsobilosti**. Podle Záruby (2024) se žadatel o vydání zbrojního průkazu sk. A–E prokazuje odbornou zkouškou, kterou je nutné vykonat před zkušebním komisařem. V případě úspěšného složení zkoušky komisař vydá žadateli doklad o odborné způsobilosti.

Ke zkoušce se žadatel přihlašuje přes místní útvar policie, který taktéž volí místo, datum a zkušebního komisaře. Zkouška se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části formou písemného testu žadatel odpovídá na otázky z oblasti zákona, právních předpisů, nauky o zbraních a zdravotnického minima. Praktická část zkoušky se skládá ze zjištění znalostí bezpečné manipulace se zbraní a střelivem a následně střelby na pevný cíl. Zkouška odborné způsobilosti podle nového zákona č. 90/2024 Sb. zůstává ve stejné podobě, vyjma změn v testových otázkách vlivem změny zákona. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Zpravidla druhým krokem je získání kladného **posudku o zdravotní způsobilosti**, vydaný od lékaře v oboru všeobecné praktické lékařství. Za zdravotně způsobilého se považuje ten, kdo je schopen bezpečně nakládat se zbraní a střelivem a není v tomto ohledu nijak omezen v důsledku nemoci, vady či stavu. (Záruba, 2024)

Posudek lékař vydává na základě prohlídky a dalších odborných vyšetření, jsou-li potřeba. Tyto vyšetření je lékař oprávněn vyžádat, pokud se mu jeví jako potřebné pro posouzení celkového zdravotního stavu žadatele. V případě podezření na zdravotní změny, které by mohly ovlivnit bezpečnost při manipulaci se zbraní, je lékař oprávněn informovat

policii, která může držitele zbrojního průkazu vyzvat k dodatečnému lékařskému vyšetření. (Bartošek a Bačkovská, 2021)

O vydání zbrojního průkazu poté rozhoduje příslušný útvar policie na základě žádosti podané žadatelem. Ten musí splňovat zákonem uložené podmínky (popsané níže) a žádost musí obsahovat osobní údaje a označení skupiny zbrojního průkazu, o kterou žadatel usiluje, dále je žadatel povinen přiložit následující;

- „*Doklad o odborné způsobilosti*,
- *Posudek o zdravotní způsobilosti*,
- *Fotografii žadatele.*“ (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Podmínky pro získání zbrojního průkazu jsou následující;

- „*trvalý pobyt na území České republiky*,
- *dosažení předepsaného věku*,
- *plná svéprávnost*,
- *zdravotní způsobilost*,
- *bezúhonnost a spolehlivost*,
- *odborná způsobilost.*“ (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Zbrojní průkaz může být vydán fyzické osobě v závislosti na jejím věku a účelu, pro který o oprávnění žádá.

- Zbrojní průkaz sk. A,D a E lze vydat jen osobě starší 21 let,
- Zbrojní průkaz sk. B a C lze vydat jen osobě starší 18 let,
- Dále dle zákona existují výjimky, pokud je žadatel např. členem sportovního klubu, puškařské střední školy apod, pro potřeby práce není přesné znění těchto podmínek podstatné. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Od roku 2026 se podmínky pro věkové omezení dle zákona č 90/2024 Sb. (2024) mění následujícím způsobem;

- Od 18 let je možné získat obecné zbrojní oprávnění bez dalších omezení,
- Od 21 let lze získat rozšířené zbrojní oprávnění, které opravňuje například ke skrytému nošení registrované zbraně,

- Od 15 let může být vydáno obecné zbrojní oprávnění v případě, že je žadatel studentem střední školy, která zahrnuje výuku myslivosti, puškařství, vojenství apod nebo pokud je členem spolku zabývajícího se sportovní střelbou. (Zákon č. 90/2024 Sb., 2024)

Bezúhonnost žadatele se posuzuje podle trestní minulosti. Zbrojní oprávnění nelze vydat osobě, která byla pravomocně odsouzena za závažný úmyslný trestný čin nebo trestný čin spáchaný v souvislosti s nakládáním se zbraněmi, střelivem či výbušninami. Doba, po kterou se osoba nepovažuje za bezúhonnou, se odvíjí od druhu trestu a činí 3 až 30 let v závislosti na závažnosti trestného činu. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Záruba (2024) dále uvádí, že kromě bezúhonnosti se hodnotí i spolehlivost žadatele. Za nespolehlivého je považován ten, kdo byl například v posledních třech letech opakovaně uznán vinným ze závažného přestupku souvisejícího se zbraněmi, výbušninami, návykovými látkami, veřejným pořádkem nebo proti občanskému soužití a proti majetku. Spolehlivost se zkoumá i u osob, které byly pravomocně odsouzeny za některé trestné činy, přičemž se zohledňuje i podmíněné zastavení trestního stíhání. V novém zákoně se v tomto bodě vyskytují drobné změny, zejména ve lhůtách, kdy se dotyčná osoba stane opět bezúhonným.

3.2 Nákup zbraně

Držitel zbrojního průkazu, který chce nabýt zbraň kategorie B, musí nejprve požádat o povolení k nabytí vlastnictví, držení a nošení zbraně kategorie B. Tato žádost se podává na příslušném útvaru Policie ČR podle místa trvalého pobytu žadatele. K žádosti musí být přiložen platný zbrojní průkaz, doklad totožnosti a správný poplatek dle aktuální legislativy. Povolení je platné 12 měsíců od data vydání a umožňuje zakoupit pouze konkrétní typ zbraně, který je v povolení uveden. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

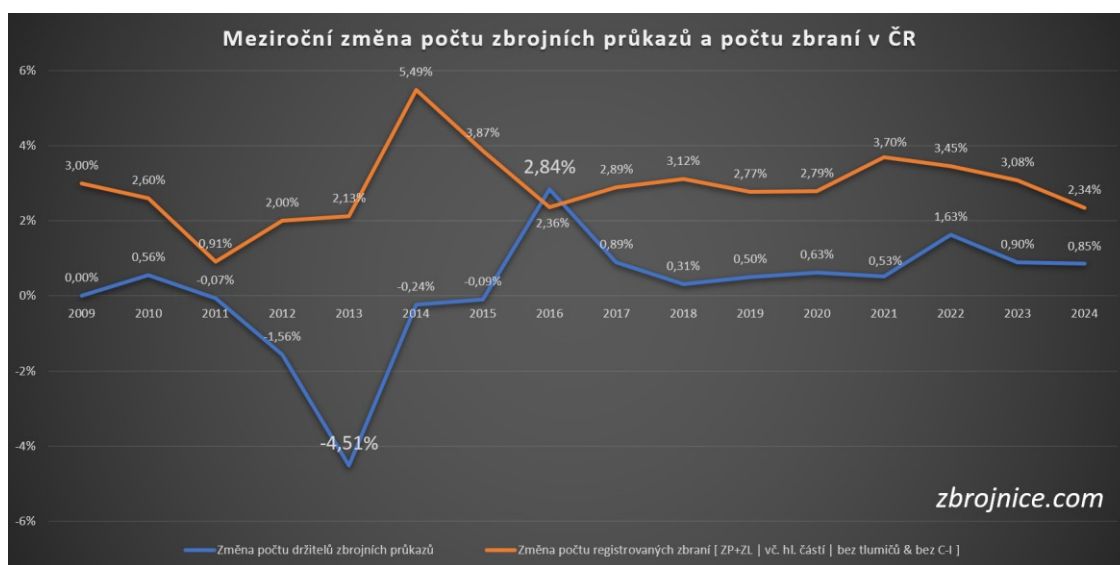
Podle zákona č. 119/2002 Sb. (2002), v případě zbraní kategorie C povolení není vyžadováno, avšak nákup je možný pouze u držitele zbrojní licence, tedy u autorizovaného prodejce nebo jiného oprávněného. Po dokončení nákupu, ať už se jedná o zbraň kategorie B nebo C, je kupující povinen ohlásit nabytí zbraně na příslušném útvaru Policie ČR, a to do 10 pracovních dnů od jejího převzetí. K registraci je nutné předložit nabývací doklad (např. kupní smlouvu nebo fakturu), zbrojní průkaz a případné povolení k nabytí (u zbraní kategorie B). Policie zbraň zaeviduje do Centrálního registru zbraní (CRZ) a vystaví průkaz zbraně, který slouží jako doklad o jejím legálním držení. Z procesu tedy vyplývá, že každý

prodejce zbraň prodává pouze proti vystavenému platnému povolení k nabytí, držení a nošení zbraně, tzv. „šediváku“. Celý proces je tedy poměrně důkladný a zajišťuje několikanásobné ověření. (Bartošek a Bačkovská, 2021)

3.3 Vývoj počtu držitelů střelných zbraní

V roce 2024 se počet nových držitelů zbrojních průkazů zvýšil přibližně stejně jako v předchozím roce. Nedochozí tak k prudkému nárůstu, který byl zaznamenán v době zahájení války na UA, avšak tempo růstu se zároveň nevrátilo na dlouhodobý předválečný průměr. (Gawron, 2025)

Podle informací uvedených Gawronem (2025) na webu Zbrojnice přibývá držitelů zbrojních průkazů stabilním tempem, avšak v loňském roce byl zaznamenán pouze mírný růst v počtu nově registrovaných zbraní. Konkrétně bylo zaregistrováno 23 989 nových zbraní, což představuje nejnižší roční přírůstek od roku 2017, a v relativním vyjádření (procentuální nárůst) dokonce nejnižší hodnotu od roku 2013. Prodej nových zbraní byl navíc o třetinu nižší než v letech 2021 a 2022. Vývoj meziročního nárůstu počtu zbrojních průkazů a registrovaných zbraní je znázorněn na obrázku č. 2.

Obrázek 2 Meziroční změna počtu zbrojních průkazů a počtu zbraní v České republice
(zdroj: Zbrojnice.com, 2025)

Na konci roku 2024 bylo v České republice evidováno 319 559 držitelů zbrojních průkazů. Celkový počet registrovaných palných zbraní dosáhl 1 047 610, přičemž tento údaj zahrnuje i 50 365 hlavních částí zbraní, avšak nezahrnuje tlumiče ani zbraně kategorie C-I,

3.4 Komparace se stavem ve Spojených státech Amerických

Regulace zbraní ve Spojených státech amerických se výrazně liší od českého přístupu. Základním dokumentem, který chrání právo na držení a nošení zbraní, je Druhý dodatek Ústavy USA. Regulace zbraní je rozdělena mezi federální vládu a jednotlivé státy, což vede k výrazným rozdílům v legislativě mezi různými částmi USA (Lott, 2020)

Na federální úrovni zákon National Firearms Act z roku 1934 a následně Gun Control Act z roku 1968 stanovují minimální požadavky na získání střelných zbraní. V rámci těchto zákonů musí kupující projít prověrkou prostřednictvím systému **National Instant Criminal Background Check System (NICS)**, který spravuje FBI. Díky tomuto institutu je možné ověřit, zda nakupující nemá záznam v trestním rejstříku nebo nebyl shledán duševně nezpůsobilým. Nicméně, tento systém má značné mezery, mezi které patří např. chyby v záznamech, kdy některé data nedoputují až do federální databáze, nebo „Charleston loophole“ – časový limit pro prověrku – federální zákon umožňuje prodej i v případě, že prověrka není dokončena do tří pracovních dnů. Pokus systém nestihne prověrku vyhodnotit, prodejce může (ale nemusí) zbraň prodat. (Cook & Goss, 2020).

Podle webu Giffords Law Center (2025), lze popsat obecný přehled kroků potřebných k nákupu zbraně na federální úrovni, následovaný specifickými požadavky ve státech Texas a Kalifornie, jež jsou na opačném spektru zbraňových restrikcí, následovně;

Na federální úrovni

- Výběr zbraně u licencovaného prodejce
- Vyplnění formuláře obsahujícího osobní údaje a otázky týkající se způsobilosti k držení zbraně
- Prověrka v systému NICS: Prodejce provede okamžitou prověrku
- Schválení nebo zamítnutí: Pokud je prověrka úspěšná, prodejce může dokončit prodej. Pokud je zamítnuta, prodej nelze uskutečnit. (Giffords Law Center, 2025)

Texas

- Minimální věk: 21 let pro nákup ručních zbraní, 18 let pro dlouhé zbraně.
- Čekací lhůta: Není stanovena; prodej může být dokončen ihned po úspěšné prověrce.
- Registrace zbraní: Není vyžadována.

- Povolení k nošení: Od roku 2021 mohou osoby starší 21 let nosit zbraň skrytě nebo otevřeně bez povolení (tzv. "constitutional carry"). (Giffords Law Center, 2025)

Kalifornie

- Minimální věk: 21 let pro všechny střelné zbraně.
- Čekací lhůta: 10 dní mezi nákupem a převzetím zbraně.
- Bezpečnostní test: Kupující musí absolvovat test bezpečného zacházení se zbraní a získat certifikát.
- Registrace zbraní: Všechny střelné zbraně musí být registrovány u státních orgánů.
- Povolení k nošení: Skryté nošení je povoleno pouze s licenci, která je udělována na základě správního uvážení místní policie. (Giffords Law Center, 2025)

4 NESTÁTNÍ AKTÉŘI ZBRAŇOVÉ PROBLEMATIKY V ČESKÉ REPUBLICE

V rámci problematiky regulace držení střelných zbraní hrají významnou roli také nestátní aktéři, kteří svými aktivitami ovlivňují veřejnou diskusi i legislativní proces. Tito aktéři zahrnují jak organizace hájící práva držitelů zbraní, tak iniciativy prosazující zpřísnění regulací. V kapitole budou tito aktéři krátce představeni.

4.1 LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní

Sdružení LEX vzniklo v roce 1998 jako nezávislá organizace, chránící zájmy legálních držitelů zbraní. Jedná se o respektovaného partnera v rámci legislativních procesů a spolupracuje s obdobnými organizacemi napříč Evropou. Snahou sdružení je zabránit v rámci ČR opakování scénářů, které jsou známé v dalších zemích Evropy, kde došlo k výraznému omezení práv na efektivní sebeobranu a zlepšení pozice obránce na úkor útočníka. (LEX, 2004)

V souvislosti s tragickými událostmi, jako byl útok na FF UK, se v České republice znovu rozhořela diskuse o regulaci držení zbraní. V rozhovoru však uvádí viceprezident sdružení LEX Smetánka (2024), že jedním z hlavních argumentů proti zpřísnování regulace je fakt, že mnoho teroristických činů v Evropě bylo spácháno nelegálními zbraněmi. Příklady zahrnují teroristické útoky v Toulouse, Bruselu nebo Paříži, které ukazují, že odhodlaní pachatelé jsou schopni získat nelegální zbraně nebo použít alternativní prostředky. Omezení legálně držných zbraní tedy nemusí mít reálný dopad na bezpečnost, ale naopak může poškodit zákona dbalé občany, kteří se chtějí efektivně bránit.

Smetánka (2024) dále uvádí, že další návrhy, jako jsou plošné psychotesty pro všechny držitele zbraní nebo limity na počet legálně držných zbraní a střeliva, vyvolávají značné kontroverze a nedostatky. Plošné psychotesty narážejí na nedostatek psychologů a mohou paradoxně snížit dostupnost péče pro osoby, které ji opravdu potřebují. Podobně limity na počet zbraní a střeliva jsou zpochybňovány jako neúčinné, protože většina masových vražd byla spáchána jednou zbraní a minimálním počtem střeliva.

4.2 Hnutí Amnesty International

Amnesty International ČR byla založena v roce 1991. Okamžitě se zapojila do mezinárodních aktivit a postupně začala rozvíjet i svou práci doma. Jedním z témat kampaní

v rámci hnutí je i „Zbraně zodpovědně“, jejíž součástí je i petice za lepší regulace v Česku. (Amnesty International, 2024)

Amnesty International (2024) na svém webu uvádí, že přestože český právní systém skutečně uznává právo na obranu života i se zbraní, toto právo neznamená automatické právo zbraň vlastnit. Naopak, snadný přístup ke zbraním může představovat ohrožení jednoho ze základních lidských práv – práva na život. Dále je popsáno, že efektivní regulace zbraní vede ke snížení násilí se střelnými zbraněmi. Analýza 130 studií z 10 zemí zjistila, že zavedení přísnějších regulací vedlo k poklesu počtu úmrtí střelnou zbraní.

Podle Duqueta a Gorise (2018) potvrzuje evropské srovnání, že státy s přísnější legislativou zaznamenávají nižší počet sebevražd střelnou zbraní, zejména mezi muži, a také méně vražd žen střelnou zbraní. Podobné výsledky se objevují i ve Spojených státech, kde státy s přísnějšími zákony vykazují nižší míru násilí se střelnými zbraněmi.

Hnutí Amnesty International požaduje následující regulace;

- „*Prověření důvodu žádosti o ZP*
- *Zdůvodnění držení zbraně na sebeobranu*
- *Vyšší věkovou hranici*
- *Psychologické testování*
- *Limit na počet zbraní*“ (Amnesty International, 2024)

4.3 Iniciativa „Všem, kdo nejsou lhostejní“

Iniciativa *Všem, kdo nejsou lhostejní* vznikla jako reakce na tragickou střelbu na FF UK a usiluje o zpřísnění regulace držení střelných zbraní, zejména s ohledem na prevenci útoků aktivních střelců.

Iniciativa na svém webu upozorňuje na trend, kdy se v ČR v poslední dekádě v pravidelných čtyřletých intervalech odehrávají masové střelby – Uherský Brod (únor 2015), Fakultní nemocnice Ostrava (prosinec 2019) a Filozofická fakulta UK v Praze (prosinec 2023). Všechny tyto útoky byly spáchány psychicky narušenými jedinci, přičemž ve dvou ze tří případů byly použity legálně držené střelné zbraně. Přestože si tyto tři případy vyžádaly téměř tři desítky obětí, Česká republika se nadále vymyká globálnímu trendu zpřísnování zbraňové legislativy. (Všem, kdo nejsou lhostejní, 2024)

Dále uvádí, že tragédie z prosince 2023 poukázala na selhání regulačních mechanismů státu v celé nahotě – nedoléčený psychiatrický pacient si během pouhého půlroku legálně pořídil osm střelných zbraní včetně samonabíjecích pušek, aniž by to v kontrolních orgánech vyvolalo jakékoli znepokojení. Stejně jako po útocích v Uherském Brodě a Ostravě i tentokrát politická reprezentace přispěchala s přísliby legislativních úprav, avšak dosavadní reakce naznačují spíše pokračování dosavadního laxního přístupu než skutečnou vůli k zásadní změně. (Všem, kdo nejsou lhostejní, 2024)

Iniciativa vyzývá zákonodárce k zakomponování těchto náležitostí do nového zákona;

- *„omezovala zcela anomálně volný (a tragédii z 21. 12. 2023 umožňující) přístup k poloautomatickým útočným puškám,*
- *omezovala podobně anomálně volný (a tragédii z 21. 12. 2023 rovněž umožňující) přístup k tlumičům,*
- *zavedla vedle zdravotní způsobilosti coby podmínku pro nabývání zbraní také prošetření psychické způsobilosti každého žadatele, např. pomocí povinných psychotestů, a aby tyto testy byly periodicky opakovány.“* (Všem, kdo nejsou lhostejní, 2024)

5 VYBRANÁ OPATŘENÍ PRÁVNÍ REGULACE

Na základě předchozího podrobného hodnocení současné regulace legálního držení zbraní v České republice byla zvolena opatření, určená k dalšímu posouzení v rámci praktické části práce a je přiblížen důvod, kvůli kterému byla vybrána.

Zpravidla se jedná o změny v legislativě, ať už platné, či ve fázi připomínkování či pozměňovacích návrhů, dále politické až populistické lobby konkrétních státních představitelů s cílem zviditelnění se či zisku politických bodů, nebo se jedná o mediální tlak nestátních aktérů. Všechny tyto důvody a hlasy jsou však způsobem ovlivňování veřejného mínění. Představa o možnostech a efektivitě regulací je potom velmi často zkreslena a odklání se od reálných možností.

5.1 Hlášení podezřelých nákupů

Jedná se o novou povinnost obchodníků (držitelů zbrojních licencí), kteří prodávají zbraně a střelivo a platí od 4.1.2025. Kupující přijde s povolením od Policie České republiky a na základě toho povolení mu prodejce zbraň prodá. Transakci přitom zapisuje do Centrálního registru zbraní, přičemž dole svítí „červená dlaždice“ jak se tlačítku k hlášení přezdívá. Pokud by prodejce shledal nákup podezřelým, při kliknutí na něj se odešlou všechny potřebné identifikační údaje na místní kriminální oddělení. Systém se však u prodejců nesetkává s pochopením. Neví, jak „podezřelý“ či divný nákup a nakupujícího rozeznat. Podle podkladů ze strany státu může toto chování spočívat např. v pokusu zakoupení zbraně či střeliva, na které osoba nemá oprávnění, nenávistných výrocích, agresivní komunikaci, abnormální zmatenosti či apatie, nákupu neobvyklého množství zbraní, munice či nadlimitních zásobníků. (Hroch, 2025)

Z pohledu méně zkušeného občana by se mohl nákup například osmi zbraní (přičemž střelec z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy jich vlastnil právě osm) v krátkém časovém období jevit jako něco neobvyklého. Přestože nejde o zcela běžnou situaci, nelze ji zároveň označit za mimořádnou. (Veselý, 2024)

U střeliva popisuje Veselý (2024) situaci jako ještě komplikovanější. Pro laika se může zdát, že nákup tisíce nábojů je možná až alarmující (minimálně tak jej někteří prezentují). Ve skutečnosti je ale pravý opak pravdou – střelec, který se svému koníčku věnuje pravidelně a chodí na střelnici trénovat, může tento objem spotřebovat již během tří až čtyř návštěv. Navíc je podle Veselého důležité si uvědomit, že k způsobení škod není zapotřebí

mít u sebe tisíc nábojů (což mimochodem váží přibližně 13 kg v závislosti na typu), ale stačila by pouhá jedna krabička.

5.2 Plošné psychologické testování

Požadavky na získání zbrojního průkazu v České republice se opět dostaly do popředí zájmu poté, co bylo potvrzeno, že pachatel střelby na FF UK byl před obdržáním zbrojního průkazu v psychiatrické péči. Docházel k psychiatrovi a užíval předepsané léky, a to ještě předtím, než mu byl průkaz vydán. Nabízí se proto otázka, zda bylo možné tragédii na univerzitě předejít. Především se však diskutuje o tom, jak je možné, že osoba s diagnostikovanými psychickými obtížemi získala oprávnění k držení střelné zbraně. Prosincové události na fakultě poukázaly na nedostatky současného systému vydávání zbrojních průkazů v České republice. (Fujáček, 2024)

Požadavek na zavedení psychotestů se však neobjevil až v souvislosti s tímto případem. Podobné hlasy zazněly už po útoku v Uherském Brodě. Například psychiatricka, politička a pedagožka Džamila Stehlíková dlouhodobě upozorňuje na riziko spojené s vysokým počtem držitelů zbraní v zemi. Stehlíková (2019) v rozhovoru říká, že „*Vzhledem ke své profesi vím, že někteří držitelé zbraní nejsou schopni adekvátně reagovat v krizových situacích. Ve zkratu může zbraň sloužit jako prostředek k ublížení druhým a posiluje pocit moci,*“ Stehlíková podporuje zavedení psychotestů, jelikož by podle ní mohly přispět k ochraně lidských životů. Ani případné zvýšení administrativní zátěže pro ni není překážkou. Dále tvrdí, že ročně zbytečně přijdeme o stovky životů kvůli zbraním v rukou lidí, kteří by je mít neměli. Psychotesty jsou proto důležitým opatřením, aby se lidé s vážnými psychickými problémy nedostali do situace, kdy by mohli ohrozit sebe či své okolí. (Fořt a Vachtl, 2019)

Ministerstvo vnitra však upozorňuje, že povinné pravidelné psychologické testy by mohly přetížít kapacity odborníků v oblasti psychologie a psychiatrie. Nadměrné množství vyšetření by tak mohlo vést k jejich formalizaci, což by znamenalo, že takovým vyšetřením spíše projde i potencionálně problematický jedinec. (Ministerstvo vnitra, 2024)

5.3 Vyšší věková hranice

Od roku 2023 se schází pracovní skupina ke zbraňové legislativě na Ministerstvu vnitra a hnutí Amnesty je její součástí. Jeden z bodů programu a snah je i zvýšení věkové hranice pro získání zbrojního průkazu. (Amnesty International, 2024)

5.4 Propojení registrů

Fujáček (2024) píše, že od roku 2026 by měli ošetřující lékaři mít povinnost nahlížet do centrálního registru zbraní. Pokud lékař zjistí, že jeho pacient trpí onemocněním, poruchou či stavem, které ovlivňují jeho zdravotní způsobilost, bude podle nově přijatého zákona povinen neprodleně tuto skutečnost oznámit policii. Tyto části zákona jsou však zatím v procesu pozměňování.

Na základě požadavku ministerstva vnitra bude mezi tzv. emergentními údaji v Národním zdravotnickém informačním systému uvedena i informace o tom, zda má pacient oprávnění nakládat se zbraněmi. Při načtení údajů dané osoby se tato informace zobrazí poskytovateli zdravotních služeb automaticky. Malá doplnila, že díky tomu budou o zbrojním průkazu pacienta ihned informováni nejen jeho praktický lékař, ale také psychiatři a další specialisté. (Fujáček, 2024)

Láska (2024) považuje propojení evidence držitelů zbrojního oprávnění s lékařskými evidencemi za nespornou výhodu, i když zákon k tomu teprve otevírá cestu, protože novela upravující přes dvě desítky dalších navazujících zákonů je teprve v legislativním procesu.

5.5 Regulace tlumičů hluku výstřelu

Tlumiče hluku výstřelu, běžně označované jako tlumiče, jsou zařízení určená ke snížení akustického projevu střelby a eliminaci záblesku při výstřelu. Aktuálním tématem je debata o jejich regulaci, zejména v souvislosti s jejich využitím u krátkých střelných zbraní, jako jsou pistole a revolvery. Někteří zastánci jejich legálního držení argumentují tím, že tlumiče zcela neodstraňují zvuk výstřelu, ale pouze ho tlumí, což zpochybňuje jejich efektivitu pro trestnou činnost. (Seznam Zprávy, 2025).

Impulem pro diskusi o regulaci tlumičů se stal poslední útok aktivního střelce, při níž střelec použil tlumič, což podle policie ztížilo reakci ozbrojených složek a prodloužilo pátrání po pachateli. V důsledku tohoto incidentu navrhl ministr vnitra Vít Rakušan (STAN) zákaz tlumičů pro krátké střelné zbraně s argumentem, že jejich snadná dostupnost představuje bezpečnostní riziko v případě útoků aktivních střelců. Poslanecká sněmovna však tento návrh odmítla. Zákonodárci, kteří návrh nepodpořili, uvedli, že neexistují dostatečné důkazy o tom, že zákaz tlumičů by vedl ke snížení kriminality či k prevenci podobných útoků. Návrh je však stále možné vrátit k projednání a ministr vnitra Vít Rakušan o to chce usilovat. (Seznam Zprávy, 2025; Petr Svorník, 2025).

5.6 Regulace nadlimitních zásobníků

Nový zákon, který nabude účinnosti 1. ledna 2026, zavádí omezení kapacity zásobníků. Nadlimitními zásobníky jsou definovány zásobníky s kapacitou přesahující 10 nábojů pro dlouhé zbraně a 20 nábojů pro krátké zbraně. Nový zákon už explicitně definuje nadlimitní zásobníky jako regulované samostatně. Toto omezení je platné již v současnosti, avšak z právního hlediska bylo formulováno jinak. Dříve bylo omezení vázáno pouze na zbraň, ve které byl zásobník použit. Na nadlimitní zásobníky však lze – a dále půjde – získat trvalou výjimkou. (Zákon č. 90/2024 Sb., 2024)

5.7 Regulace samonabíjecích pušek

Samonabíjecí puška AR-15, civilní varianta původního vojenského modelu, se stala hlavním symbolem střelby v Praze. Téměř každý v České republice viděl záběry, na nichž ji útočník drží a používá. Její legální verze umožňuje vystřelit až třicet ran během několika sekund, přičemž náboje mají smrtící účinek na vzdálenost několika stovek metrů. Podle odborníků měl pachatel k dispozici nejmodernější model AR-10, vybavený dálkovým zaměřovačem a opěrkou pro přesnější střelbu. (Spurný, 2024)

Podle názoru prezidenta Pavla by mělo dojít k významnému omezení dostupnosti dlouhých zbraní, které jsou odvozeny z vojenských modelů. Tyto typy zbraní se v zahraničí často objevují v souvislosti s nejtragičtějšími případy masových střelb s vysokým počtem obětí. Prezident považuje za chybu, že jsou tyto zbraně zařazeny do kategorie B, což znamená, že podléhají povolení a jsou tedy dostupné podobně jako pistole. S ohledem na jejich značnou účinnost a nebezpečnost, která spočívá v kombinaci silné munice, dlouhé hlavně, možnosti využití zásobníků s vysokou kapacitou a optických zaměřovačů, by jejich dostupnost měla být vázána na přísnější podmínky než u krátkých střelných zbraní. (Svorník, 2024)

Láska (2024) zastává názor, že stát by měl odlišovat mezi vlastnictvím pistole a samonabíjecí pušky. Zatímco držení pistole nebo revolveru považuje za téměř základní právo, jehož podmínky by měly být omezeny jen na splnění základních kritérií, samonabíjecí pušku na puškové střelivo vnímá jako privilegium, které by mělo být podmíněno splněním přísnějších požadavků. Specifickou kategorií je pak držení těchto zbraní pro osobní ochranu. Tyto zbraně totiž nejsou primárně určeny k sebeobraně, jelikož jejich skryté nošení není možné a jejich použití by se tak v praxi omezilo jen na obranu domácnosti. Otázkou však pod něj zůstává, zda je skutečně nutné mít v České republice k ochraně domova zbraň, jejíž

střelivo má smrtící účinek na vzdálenost přes 1 000 metrů. Přínos těchto zbraní pro veřejnou bezpečnost je přitom podle něj téměř nulový.

5.8 Omezení počtu držených zbraní

Diskuse o možnosti omezení počtu střelných zbraní, které může jednotlivý občan legálně vlastnit je součástí veřejné debaty. Průzkumy veřejného mínění naznačují, že lidé si spojují vyšší míru rizika s vyšším počtem legálně držených zbraní. Podle průzkumu agentury STEM by 72 % dotázaných souhlasilo s omezením počtu zbraní, které může jedna osoba vlastnit. (STEM, 2024)

Neziskové organizace Amnesty International Česká republika ve své kampani upozorňuje na vysoký počet legálně držených střelných zbraní v zemi a vyzývá k přísnějším regulacím, aby se minimalizovalo riziko zneužití zbraní. (Amnesty International, 2024)

Zavedení omezení počtu držených zbraní by podle Ministerstva vnitra (2024) mohlo být problematické, protože mnoho střeleckých aktivit vyžaduje vlastnictví více zbraní různých typů. Například myslivci často vlastní tři až osm zbraní pro různé účely, sportovní střelci potřebují různé druhy zbraní pro různé disciplíny a držitelé zbraní pro sebeobranu často vlastní minimálně dvě zbraně různých velikostí pro různé.

ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Na základě provedené rešerše a rozboru dostupných zdrojů je patrné, že problematika regulace držení střelných zbraní ve vztahu k prevenci útoků aktivních střelců představuje značně komplexní téma, jehož hodnocení je doprovázeno četnými otázníky. V rámci této teoretické části byly popsány klíčové pojmy, základní legislativní úprava a nástroje regulace držení střelných zbraní, včetně porovnání přístupů v USA. Přesto však nelze jednoznačně určit míru, jaká konkrétní regulace skutečně snižuje riziko výskytu či snížení dopadů útoků aktivního střelce.

Z analýzy platné i připravované legislativy vyplynulo, že Česká republika patří k zemím s relativně přísnou regulací. Už tento fakt je v rozporu s běžně dostupným narativem, že se naše země řadí mezi země s nejbenevolentnějšími zbraňovými zákony v EU. Tato rozmanitost názorů odráží složitost debaty o regulaci počtu držených zbraní v České republice. Schválení nového zákona o zbraních a střelivu od roku 2026 je reakcí na evropské směrnice, které mají za cíl harmonizovat pravidla napříč státy EU. Na jedné straně je potvrzena snaha státu o zpřísnění podmínek pro držení některých typů zbraní a příslušenství, například nadlimitních zásobníků, na straně druhé však zůstávají diskutabilní jejich skutečný efekt v prevenci incidentů.

Byla zjištěna také role individuálních faktorů, jako psychický stav pachatelů. Současná legislativa v České republice počítá s některými mechanismy, jak tyto faktory zachytit, například prostřednictvím kratší platnosti zdravotní způsobilosti a nově připravovaným propojením zdravotnické evidence s centrálním registrem zbraní.

V závěru této části práce tedy lze konstatovat, že i přes komplexní legislativní opatření, která aktuálně platí či se připravují, přetrvává značná nejistota ohledně jejich skutečného omezení rizika útoků aktivních střelců. Právě tento aspekt bude podrobněji zkoumán v praktické části práce, kde bude provedena empirická analýza vybraných útoků a aplikace specifických kritérií regulace, jejichž účinnost bude následně ověřena pomocí statistických metod.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ANALÝZA ÚČINNOSTI PRÁVNÍ REGULACE PŘI REDUKCI RIZIKA ÚTOKU AKTIVNÍHO STŘELCE

V analyticko-empirické kapitole byl proveden sběr potřebných dat pro provedení posouzení za účelem provést hodnocení účinnosti opatření, které jsou zde také exaktně definována a stanovena. Cílem kapitoly je analyzovat a stanovit, jaká opatření mají potencionální efekt na snížení pravděpodobnosti či dopadů útoku.

6.1 Sběr dat

Byl proveden výběr útoků aktivních střelců s ohledem na stanovená omezení. Dále byla popsána relevance vybraných států USA pro potřeby této analýzy z hlediska legislativy a konzistentnosti regulací držení zbraní. K sběru dat byly využity dostupné otevřené zdroje, jako;

- Databáze Gun Violence Archive, Giffords Law Center, Wikipedia,
- Výroční zprávy vydávané FBI „Active Shooter Incidents in the United States“,
- Dostupné zpravodajské kanály, zejména CBS News, CNN US, BBC, News Chanel 5, ABC News, The Wall Street Journal, The Associated Press.

Část těchto databází i zpravodajských kanálů lze procházet pouze v USA. Proto byla během práce využívána virtuální IP adresa s polohou USA pomocí VPN Norton 360.

Geografické ohraničení

Pro posouzení kritérií bylo zapotřebí zajistit dostatečný vzorek odpovídajících dat, bylo tedy nutné zvolit takové prostředí, které nabízí vyšší počet útoků v legislativně konzistentním prostředí. Z tohoto důvodu nebyla vhodnou volnou např. EU. Již aplikované regulace by představovali možné zkreslení získaného souboru. Po analýze legislativy bylo rozhodnuto pro vybrané státy z USA.

Níže vypsane státy mají nejmírnější zbraňovou legislativu, která by jinak mohla přispět ke zkreslení zjištěných dat. Ve části těchto států v současnosti platí tzv. „permitless carry“ – což znamená, že tento zákon opravňuje plnoletou osobu držet a nosit zbraň pouze za splnění předpokladu, že projde federální bezpečnostní проверkou NCSI. Vybranými státy jsou;

- Alabama, Aljaška, Arizona, Arkansas, Florida, Georgie, Idaho, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska,

New Hampshire, Severní Dakota, Ohio, Oklahoma, Pensylvánie, Jižní Karolína, Jižní Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Západní Virginie, Wyoming.

Časové ohraničení

Pro výběr analyzovaných případů bylo zvoleno období let 2019 až 2024. Toto časové ohraničení bylo stanoveno s cílem zajistit dostatečně aktuální a relevantní data, která reflektují současné trendy v chování aktivních střelců, vývoj legislativy a také aktuální společenský kontext. Zvolený časový rámec umožňuje dostatečný počet případů pro statistickou analýzu a zároveň minimalizuje vliv historických či dlouhodobě překonaných regulačních opatření, která by mohla zkreslit výsledky práce.

Další podmínky

Vybrány byly ty případy, ke kterým bylo možné dohledat potřebné množství informací, vedoucí k popsání kritérií. Zároveň musela být známa pachatelova totožnost a případ nebyl ve fázi vyšetřování, což zpravidla znamenalo, že pachatel nebyl na útěku. V takovém případě k danému incidentu nebylo možné dohledat potřebná data.

Poslední podmínkou bylo, že útok musel rámcově splňovat podmínky pro „útok aktivního střelce“, resp. útoky nejsou přičítány jiné kriminální činnosti, jako ozbrojená loupež, domácí násilí, zločinecký souboj, vražda na objednávku apod.

6.1.1 Seznam útoků

Kapitola přehledně shrnuje konkrétní útoky aktivních střelců, které byly zařazeny do výběrového souboru. Jednotlivé případy jsou zde uvedeny v následujících Tabulkách 1, 2 a 3, které obsahují základní údaje, jako jsou datum a místo incidentu, počet obětí a krátký popis průběhu útoku.

Tabulka 1 Seznam útoků ve vybraných státech v období 2019 až 2024 (Část 1)

Č. útoku	STÁT, Lokace	Datum	Mrtvých	Zraněných	Celkem obětí	Popis události
1	FLORIDA, Sebring	23.01.2019	5	0	5	21letý střelec ozbrojen pistolí, v neprůstřelné vestě, začal střílet uvnitř Sun Trust banky. Pachatel se vzdal po příjezdu policie.
2	MISSISSIPPI, Southaven	30.07.2019	2	1	3	Pachatel byl propuštěn ze své práce ve Walmartu, bezprostředně poté si z domů vzal pistoli, do nákupního střediska se vrátil a zahájil palbu. Po příjezdu policie byl postřelen a zadržen.
3	TEXAS, El Paso	03.08.2019	23	22	45	Přibližně v 10:40 začal 21letý útočník, ozbrojený puškou, střílet v obchodním domě Cielo Vista Walmart. Střelec z místa činu uprchl ve svém vozidle. Poté, co z místa činu uprchl, zastavil nedaleko a vzdal se projíždějící hlídce.
4	OHIO, Dayton	04.08.2019	9	27	36	Útočník, kterému bylo 24 let, vyzbrojen puškou, neprůstřelnou vestou a ochranou sluchu, začal střílet v historické čtvrti Daytonu. Střelec byl na místě eliminován policií.
5	TEXAS, Midland	31.08.2019	7	25	32	Střelec byl krátce před útokem propuštěn ze zaměstnání. Krátce po 15:15 začal střílet na policisty a pokračoval ve střelbě i na další kolemjdoucí. Střelec byl později zabit v jiné lokalitě, kam uprchl.
6	FLORIDA, Pensacola	06.12.2019	3	8	11	Přibližně v 7 ráno začal útočník střílet na námořní letecké základně Pensacola. Střelec byl zabit policií v průběhu přestřelky bezprostředně po útoku.
7	MISSOURI, Kansas City	19.01.2020	1	15	16	Před půlnocí bylo dotyčnému zamezeno vstupu do klubu, ten poté vytáhl ze svého vozu dvě pistole a začal střílet na řadu lidí venku. Ozbrojený člen ochranky útočníka zastřelil.
8	MISSOURI, Springfield	15.03.2020	4	2	6	Ve večerních hodinách začal 31letý muž, ozbrojený puškou a pistolí, střílet z auta na kolemjdoucí, poté naboural na čerpací stanici Kum and Go a pokračoval ve střelbě. Po příjezdu policie a krátké přestřelce spáchal sebevraždu.
9	TENNESSEE, Paris Landing	01.06.2020	2	1	3	Kolem deváté ranní začal v budově hotelu Indoor Comfort and Heating muž, který začal pistolí střílet. Poté spáchal sebevraždu
10	TEXAS, San Antonio	12.06.2020	0	8	8	Pachatel vyzbrojen samonabíjecí puškou začal pálit před restaurací Rebar Bar and Lounge poté, co ho odmítli vpustit dovnitř. Byl zadržen policií až o šest dní později.
11	KENTUCKY, Louisville	27.06.2020	2	0	2	Muž ve věku 23 let, ozbrojen pistolí, začal znenadání střílet do davu lidí na Jeffersonově Náměstí. Pachatel byl poté zadržen na místě činu

Pozn.: Uvedené informace byly získány z otevřených zdrojů (Gun Violence Archive, Giffords Law Center, CBS News, CNN US, BBC a další)

Tabulka 2 Seznam útoků ve vybraných státech v období 2019 až 2024 (Část 2)

Č. útoku	STÁT, Lokace	Datum	Mrtvých	Zraněných	Celkem obětí	Popis události
12	LOUISIANA, Metairie	20.02.2021	2	2	4	Útočník, 21letý muž, vešel do prodejny a byl vyzván, aby si vybil svou viditelně nabitou pistolí. V tu chvíli začal střílet. Pohotovým zásahem ozbrojeného zaměstnance obchodu byl po krátké přestřelce pachatel zabit.
13	GEORGIA, Atlanta	16.03.2021	8	1	9	Útočník začal střílet okolo 17:00 v Young's Asian Massage pomocí pistole. Střelec byl později zadržen v jiné lokalitě.
14	INDIANA, Indianapolis	15.04.2021	8	7	15	Hodinu před půlnocí začal 19letý muž střílet před provozovnou FedEx. Byl vyzbrojen dvěma puškami. Po příjezdu policie spáchal sebevraždu.
15	TEXAS, Bryan	08.05.2021	1	6	7	V odpoledních hodinách začal 27letý muž střílet pistolí v komerčních prostorách budovy Kent Moore Cabinets Corporate. Poté z místa činu uprchl a byl zadržen v jiné lokaci.
16	ARIZONA, Phoenix	17.06.2021	1	12	13	Střelec, 19letý muž, ozbrojen puškou, začal střílet na různých lokacích v Phoenixu. Byl zadržen až další den v jiné lokalitě.
17	TENNESSEE, Collierville	23.09.2021	1	14	15	V odpoledních hodinách začal 29letý útočník střílet, vyzbrojen dvěma pistolemi a puškou, na lidi v obchodě Kroger. Spáchal sebevraždu ještě před příjezdem policie.
18	TEXAS, Uvalde	24.05.2022	21	18	39	Krátko před polednem začal 18letý útočník střílet na lidi na základní škole. Vyzbrojen byl samonabíjecí puškou. Střelec byl zabit policií po krátké přestřelce na místě činu.
19	PENSYLVÁNIE, Philadelphia	04.06.2022	2	10	12	Útočník zahájil střelbu z pistole na rušné ulici South Street. Na ulici vznikla panika a v následné přestřelce s policií byla ještě zraněna řada lidí. V přestřelce byl také zabit útočník.
20	KENTUCKY, Allen	30.06.2022	3	4	7	Útočník zahájil palbu na policii v okolí svého bydliště. Použil k tomu samonabíjecí pušku a střílel z okolí a později zevnitř svého domu. Byl zadržen policií a později spáchal sebevraždu ve vazbě.
21	INDIANA, Greenwood	17.07.2022	3	2	5	Střelec šel do nákupního střediska, kde se zavřel za záchodě. Po hodině vyšel a začal pálit do lidí. Na záchodě nechal jednu ze svých tří zbraní, které nesl. Byl zastřelen ozbrojeným civilistou.
22	ARIZONA, Phoenix	28.08.2022	2	5	7	Ve večerních hodinách začal 24letý střelec, ozbrojený puškou, střílet na lidi uvnitř hotelu Days Inn a v jeho okolí. Spáchal sebevraždu po přestřelce s policií.

Pozn.: Uvedené informace byly získány z otevřených zdrojů (Gun Violence Archive, Giffords Law Center, CBS News, CNN US, BBC a další)

Tabulka 3 Seznam útoků ve vybraných státech v období 2019 až 2024 (Část 3)

Č. útoku	STÁT, Lokace	Datum	Mrtvých	Zraněných	Celkem	Popis události
23	MISSOURI, St. Louis	24.10.2022	2	4	6	V dopoledních hodinách začal 19letý útočník střílet na střední škole Central Visual and Performing Arts High School. Střelec byl zabit po přestřelce v budově školy.
24	TENNESSEE, Nashville	27.03.2023	6	2	8	Střelec byla 28letá žena/transgender muž, ozbrojená puškou a pistolí. V zhruba 10 hodin začala střílet uvnitř presbyteriánské školy. Pachatelka byla zabita při přestřelce s policií na místě činu.
25	KENTUCKY, Louisville	10.04.2023	5	8	13	V ranních hodinách začal 25letý střelec střílet puškou do lidí uvnitř Old National banky, poté dál pokračoval v útoku venku. Následně byl zabit při přestřelce na místě činu.
26	GEORGIA, Atlanta	03.05.2023	1	4	5	V poledne začal střelec pistolí střílet do lidí uvnitř ordinace Northside Family Medicine. Střelec utekl a byl později zadržen na jiném místě.
27	TEXAS, Allen	06.05.2023	8	7	15	33letý střelec začal střílet v prodejně Allen Premium Outlets. Využil k tomu samonabíjecí pušku. Střelec byl zabit na místě činu po přestřelce s policií.
28	MAINE, Lewiston	25.10.2023	18	13	31	V podvečerních hodinách byl 40letý střelec uvnitř rekreačního zařízení Just In Time Recreation Bar Grille, když začal střílet. K útoku využil samonabíjecí pušku. Střelec spáchal sebevraždu o dva dny později.
29	TEXAS, Austin	05.12.2023	6	3	9	34letý útočník střílel pistolí v několika lokacích. Jako první postřelil policistu na obchůzce, náhodné kolemjdoucí a cyklistu, poté unikl z přestřelky s policií. Dopaden byl o několik hodin později.
30	FLORIDA, Miami	07.05.2024	1	7	8	Jeden z návštěvníků baru Martini v CityPlace Doral vytáhl pistoli a zastřelil strážníka, který na místě řešil rvačku. Poté zranil ještě dalších několik lidí a zemřel v přestřelce s dalšími policisty.
31	PENNSYLVÁNIE, Butler County	13.06.2024	1	7	8	20letý útočník začal pálit ze střechy na dav při politickém shromáždění pomocí samonabíjecí pušky . Byl zastřelen policií.
32	ARKANSAS, Fordyce	21.06.2024	4	9	13	Kolem poledne střelec začal střílet ze své brokovnice a pistole na parkovišti, poté vešel do supermarketu Mad Butcher a pokračoval ve střelbě. Po příjezdu policie byl střelec zraněn a zadržen.
33	KENTUCKY, Laurel County	07.09.2024	1	8	9	32letý střelec, střílel ze své pušky na projíždějící auta u dálničního exitu, v důsledku střelby se stalo i několik vážných nehod. Z místa uprchl a byl stíhán. Byl nalezen o 10 dní později, spáchal sebevraždu.
34	ALABAMA, Tuskegee	10.11.2024	1	16	17	Útok proběhl na střední škole při oslavách 100. výročí. Střelec použil pistoli. Později, po dopadení policií uvedl, že střílel, ale jen do vzduchu a nechtěl nikoho zabít.
			164	278	442	

Pozn.: Uvedené informace byly získány z otevřených zdrojů (Gun Violence Archive, Giffords Law Center, CBS News, CNN US, BBC a další)

6.2 Stanovení variant opatření

Cílem kapitoly je formulace a následné posouzení podmínek, při kterých je naplněna podstata opatření. Opatření byla rozdělena do dvou skupin podle toho, zda by mohla snížit pravděpodobnost, že se útok daným způsobem stane nebo zmírnit dopady útoku,

6.2.1 Skupina A – Opatření pro snížení pravděpodobnosti útoku

Opatření, která by při aplikaci mohla snížit **pravděpodobnost**, že se daný útok stal v takovém způsobem nebo v takovém rozsahu, v jakém se stal. Jedná se o opatření týkající se psychologických testů, věkového omezení, hlášení podezřelých nákupů a digitalizace registrů.

Opatření A1 – Hlášení podezřelých nákupů

Opatření hodnotí, zda by mohlo mít hlášení podezřelých nákupů vliv na snížení pravděpodobnosti, že se útok stane v daném rozsahu. Otázkou je, co znamená podezřelý nákup. Byl položen strukturovaný dotaz několika českým licencovaným prodejcům zbraní a střeliva. Celkem se jednalo o 10 právních subjektů. Bohužel část subjektů si nepřála se k dané problematice vyjadřovat. Zbylá část je zachována v anonymitě, avšak jejich odpovědi tvoří základ pro posouzení opatření A1.

Z daných výpovědí vyplývá, že hlášení podezřelého nákupu je intuitivní záležitostí a není vhodné uplatňovat plošné metriky. Přesto však zůstává několik zásad, kterých je možné se při analýze souboru útoků držet. Hodnoty a informace v jednotlivých případech, které budou posuzovány jako „podezřelé“ jsou v práci záměrně voleny výrazně přísněji, než by se dalo v reálné situaci předpokládat. Podezřelý nákup by tedy byl hlášen pokud;

- Nakupující se pokouší zakoupit zbraň, součást zbraně či střelivo, na které nemá oprávnění.
- Nakupující kupuje více než 1000 ks střeliva a dvě a více zbraní
- Nákup zbraní či střeliva bezprostředně po dosáhnutí plnoletosti
- Vykazuje nakupující známky roztěkanosti, roztržitosti

Pokud je tedy splněna některá z podmínek, či její dílčí část, je možné nákup hodnotit jako podezřelý. Je předpokládáno, že pokud dojde k nahlášení, nastane tím i omezení rozsahu útoku, tzn. je předpokládán rychlý a adekvátní proces bezpečnostního aparátu.

Opatření A2 – Plošné psychologické testování

Opatření hodnotí, zda by plošné psychologické testování mohlo mít vliv na snížení pravděpodobnosti, že se útok stane v daném rozsahu. Aplikace takovéto regulace však naráží zejména na praktické organizační problémy, jako je dostupnost a celkové možnosti takových vyšetření v rozsahu, jehož výsledek by se dal považovat za průkazný. Posuzováno je tedy zavedení plošného psychologického vyšetření *při žádosti o vydání zbrojního průkazu*. Nikoli už při obnovování lékařské prohlídky každých pět let.

Ve sledovaném souboru dat je tedy posuzováno, zda měl útočník psychické problémy v době před nebo během porízení zbraně. Hodnotí se psychické problémy řešené klinicky i problémy, které vyplynuly až v průběhu vyšetřování incidentu, jako např. výpověď spolužáků či rodiny. V práci je předpokládáno, že plošné psychotesty rozkryjí a identifikují psychické problémy ve většině případů.

Opatření A3 – Zvýšení věkové hranice

Tato věková hranice je aktuálně 18 let, s možností od 21 let rozšíření na skupinu D a E, opravňující např. ke skrytému nošení. **Pro pachatele však nehraje typ oprávnění žádnou roli.** Je tedy uvažováno s věkovou hranicí 18 let.

Pro posouzení významu budeme hodnotit zpřísnění věkové hranice pro získání obecného oprávnění z 18 na 21 let. Opatření hodnotí, zda by zvýšení věkové hranice pro získání obecného zbrojního oprávnění (či. Sk. A,B,C) mohlo mít vliv na snížení pravděpodobnosti, že se útok stane v daném rozsahu.

Opatření A4 – Propojení registrů

Opatření hodnotí, zda by mohla mít digitalizovaná správa a propojený registr pacientů s registry PČR vliv na snížení pravděpodobnosti, že se útok stane v daném rozsahu. Ve sledovaném souboru dat je tedy posuzováno, zda pachatel v době, kdy vlastnil zbraň či více zbraní, docházel se svými psychickými problémy k lékaři (praktickému či odbornému lékaři). Za stejně posuzované jsou i případy, kdy byl dotyčný umístěn v ústavu pro osoby s duševní poruchou či v ústavu pro léčbu zavislosti. V práci je předpokládáno, že daný lékař po vyhodnocení rizika uvědomí přes propojený registr příslušný policejní útvar.

V následující Tabulce č. 4 je vyobrazen přehled útoků společně s podstatnými informacemi sledující možnosti posouzení opatření skupiny A – zaměřených na snížení pravděpodobnosti útoku.

Tabulka 4 Přehled útoků pro posuzování účinnosti opatření zaměřených na snížení pravděpodobnosti provedení útoku

SKUPINA A – Opatření pro snížení pravděpodobnosti útoku									
Č. útoku	STÁT, Lokace	Datum	Mrtvých	Zraněných	Celkem obětí	A1 Hlášení podezřelých nákupů	A2 Plošné psychologické testování	A3 Vyšší věková hranice	A4 Propojení registrů, digitalizace
1	FLORIDA, Sebring	23.01.2019	5	0	5	-	Vyjednaváči uvedl, že slyší hlasy v hlavě, které mu říkají, aby se zabil	21	Vyjednaváči uvedl, že slyší hlasy v hlavě, které mu říkají, aby se zabil
2	MISSISSIPPI, Southaven	30.07.2019	2	1	3	Zbraň si pořídil neurčitou dobu před střelbou, protože se bál, že mu někdo ublíží (údajné problémy v práci, vykradená auta)	NE	39	NE
3	TEXAS, El Paso	03.08.2019	23	22	45	2 měsíce před útokem koupil zbraň + 1000 ks nábojů	Diagnostikována schizofrenie	23	Diagnostikována schizofrenie
4	OHIO, Dayton	04.08.2019	9	27	36	Disponoval pouze 100 náboji	NE	24	NE
5	TEXAS, Midland	31.08.2019	7	25	32	Zbraň zakoupena mimo licencovaného prodejce	Soudem označen za "mentally unfit"	36	Soudem označen za "mentally unfit"
6	FLORIDA, Pensacola	06.12.2019	3	8	11	-	NE	21	NE
7	MISSOURI, Kansas City	19.01.2020	1	15	16	Zbraň zakoupena mimo licencovaného prodejce		29	NE
8	MISSOURI, Springfield	15.03.2020	4	2	6	Zbraně vlastněny delší dobu před útokem, společně s neznámým počtem munice	V jeho PC se našlo ve vyhledávání "mental illness" a „tactical shooting“	31	V jeho PC se našlo ve vyhledávání "mental illness" a „tactical shooting“
9	TENNESSEE, Paris Landing	01.06.2020	2	1	3	-	NE	48	NE
10	TEXAS, San Antonio	12.06.2020	0	8	8	Zbraň zakoupena mimo licencovaného prodejce	NE	37	NE

11	KENTUCKY, Louisville	27.06.2020	2	0	2	-	Diagnostikováno ADHD	23	Diagnostikováno ADHD.
12	LOUISIANA, Metairie	20.02.2021	2	2	4	Zbraň zakoupena a nošena delší dobu před útokem		27	NE
13	GEORGIA, Atlanta	16.03.2021	8	1	9	Zakoupeno hodinu před útokem, s menším (blíže neuvedeným) počtem munice	Závislost a sexuální porucha, v kontrastu se silným náboženským přesvědčením přiměla útočníka "přistoupit k radikálním krokům"	21	Závislost a sexuální porucha, v kontrastu se silným náboženským přesvědčením přiměla útočníka "přistoupit k radikálním krokům"
14	INDIANA, Indianapolis	15.04.2021	8	7	15	Zakoupeno rok před útokem, bez specifikovaného počtu munice	Útočník byl dříve řešen policií z důvodu podezření na spáchání sebevraždy. Zabavili mu zbraň a případ uzavřeli. Diagnostikováno několik poruch chování, úzkostná porucha, porucha autistického spektra	19	Útočník byl dříve řešen policií z důvodu podezření na spáchání sebevraždy. Zabavili mu +zbraň a případ uzavřeli. Diagnostikováno několik poruch chování, úzkostná porucha, porucha autistického spektra
15	TEXAS, Bryan	08.05.2021	1	6	7	-		27	NE
16	ARIZONA, Phoenix	17.06.2021	1	12	13	Legálně vlastnil minimálně dvě zbraně, 1x AR 15 (223.Rem) 1x AK- 47 (7,62x39mm)	NE	19	NE
17	TENNESSEE, Collierville	23.09.2021	1	14	15	Zakoupeno 18 měsíců před útokem, bez specifikovaného počtu munice	NE	29	-
18	TEXAS, Uvalde	24.05.2022	21	18	39	Den po 18. narozeninách si legálně koupil pušku typu AR, o tři dny později další online. Nakoupil také celkem 1657 nábojů.	Týrání zvířat, vyhrožování z únosu či znásilnění, agresivní chování vůči spolužákům	18	Týrání zvířat, vyhrožování z únosu či znásilnění, agresivní chování vůči spolužákům
19	PENSYLVÁNIE, Philadelphia	04.06.2022	2	10	12	-		34	NE
20	KENTUCKY, Allen	30.06.2022	3	4	7	Vlastněno delší dobu několik zbraní typu AR 15 a AR 10	NE	49	NE

21	INDIANA, Greenwood	17.07.2022	3	2	5	Útočník vlastnil řadu zbraní, které nakupoval v průběhu let na různých místech v třech různých městech. Často navštěvoval střelnici.	NE	20	NE
22	ARIZONA, Phoenix	28.08.2022	2	5	7	Puška zakoupena den útoku. Společně s ní několik stovek ks munice.	NE	24	NE
23	MISSOURI, St. Louis	24.10.2022	2	4	6	-	Útočník měl blíže nespecifikované psychické problémy	19	Jeho rodina se snažila o jeho psychiatrickou léčbu, byl nespecifikovaný čas umístěn v léčebném zařízení.
24	TENNESSEE, Nashville	27.03.2023	6	2	8	Zbraně legálně nakoupeny mezi lety 2020-2022. Celkem drženo 7 zbraní (použity 3)	NE	28	NE
25	KENTUCKY, Louisville	10.04.2023	5	8	13	Zbraň zakoupena 6 dní před útokem, s blíže neznámým počtem munice	Podle rodiny trpěl depresi. Před útokem zanechal vzkaz, kde říká "část plánu byla ukázat jak snadné je pro psychicky nemocného člověka koupit legálně zbraň"	25	Podle rodiny trpěl depresi. Před útokem zanechal vzkaz, kde říká "část plánu byla ukázat, jak snadné je pro psychicky nemocného člověka koupit legálně zbraň"
26	GEORGIA, Atlanta	03.05.2023	1	4	5	-	Psychické výkyvy kvůli lékům, které bral	24	Psychické výkyvy kvůli lékům, které bral
27	TEXAS, Allen	06.05.2023	8	7	15	Vlastnil několik let pušku typu AR 15, zároveň s ní kupoval dvě pistole 9 mm a menší (neznámý) počet nábojů.	NE	33	NE
28	MAINE, Lewiston	25.10.2023	18	13	31	10 dní před umístěním do léčebny zakoupil pušku v ráži .308 Win. a pistoli 9 mm	Zhoršující se nevyzpytatelné chování, paranoia, sluchové halucinace, vše způsobené CTE (traumatickým poškozením mozku)	40	V létě 2023 byl na dvoutýdenní léčbě v psychiatrické nemocnici. Zhoršující se nevyzpytatelné chování, paranoia, sluchové halucinace, vše způsobené CTE (traumatickým poškozením mozku)

29	TEXAS, Austin	05.12.2023	6	3	9	-	V anamnéze měl blíže nespecifikované psychické problémy	34	Byl zatčen v roce 2022 kvůli domácímu násilí, propuštěn na kauci. V anamnéze měl blíže nespecifikované psychické problémy
30	FLORIDA, Miami	07.05.2024	1	7	8	Zbraň zakoupena mimo licencovaného prodejce	-	23	-
31	PENNSYLVÁNIE, Butler County	13.06.2024	1	7	8	Zbraň zakoupena od otce rok přes střelbou, bez nutnosti NICS. Byl však členem sportovního střeleckého klubu	NE	20	NE
32	ARKANSAS, Fordyce	21.06.2024	4	9	13	-	NE	44	NE
33	KENTUCKY, Laurel County	07.09.2024	1	8	9	Útočník koupil zbraň a 1000 ks munice krátce před útokem v licencovaném obchodě.	NE	32	NE
34	ALABAMA, Tuskegee	10.11.2024	1	16	17	-	NE	25	NE

Pozn.: Uvedené informace byly získány z otevřených zdrojů (Gun Violence Archive, Giffords Law Center, CBS News, CNN US, BBC a další), pomlčka (-) označuje informace, které nebylo možné dohledat. NE označuje, že u pachatele byla diagnostika či známky psychických problémů vyvráceny. ADHD – porucha pozornosti s hyperaktivitou, NICS – National Instant Criminal Background Check System,

6.2.2 Skupina B – Opatření pro zmírnění dopadů útoku

Podkapitola shrnuje opatření, která by při aplikaci mohla zmírnit dopady útoku probíhajícího útoku. Každé opatření je důkladně popsáno, aby byl patrný rozdíl mezi souborem útoků, na které by opatření vliv mělo, a souborem, na který nikoliv.

Opatření B1 – Regulace tlumičů hluku výstřelu

Současná změna legislativy se zabývá omezením či zákazem tlumičů pouze na krátké zbraně, ovšem z praktického hlediska nelze jednoznačně rozlišit, na jaký typ tlumič bude použit. Není tedy vyloučeno, že tlumič může být používán na dlouhou i krátkou zbraň. Při hodnocení dopadů použití tlumičů je tedy uvažováno využití tlumiče hluku výstřelu na libovolné zbraně. Použil tedy útočník při střelbě tlumič na krátké či dlouhé zbraně? Opatření hodnotí, zda použití tlumiče hluku výstřelu má statisticky významný vliv na dopady útoku v porovnání s případy, kdy tlumič použit nebyl.

Opatření B2 – Regulace nadlimitních zásobníků

Od roku 2021 platná legislativa, kterou přejímá a explicitně upravuje i nová právní úprava dle zákona č. 90/2024 Sb. se zabývá regulací držení tzv. nadlimitních zásobníků. Podle zákona jsou to zásobníky, do kterých lze uložit více než 10 nábojů v případě dlouhé zbraně a více než 20 nábojů v případě krátké zbraně. Bylo tedy při útoku využito nadlimitních zásobníků do pušky či pistole? Opatření hodnotí, zda použití nadlimitních zásobníků má statisticky významný vliv na dopady útoku v porovnání s případy, kdy takovýto zásobník použit nebyl.

Opatření B3 – Regulace samonabíjecích pušek

Jeden z nejčastěji zmiňovaných aspektů v kontextu regulace zbraní z posledního roku v České republice je „velká zlá černá puška“ jak se jí někdy přezdívá. Podle legislativy se jedná o samonabíjecí dlouhé kulové palné zbraně, zpravidla s puškovým střelivem. Puškovým střelivem jsou myšleny střely zejména v následujících rážích - .223 Rem., .308 Win., 7,62x39 mm, popř. jiné ekvivalentní. Posuzováno je tedy, zda bylo při útoku využito samonabíjecí pušky na puškové střelivo. Opatření hodnotí, zda použití samonabíjecí pušky má statisticky významný vliv na dopady útoku v porovnání s jinými druhy použitých zbraní.

Kritérium B4 – Regulace počtu držení zbraní

Údajně „alarmující“ počet zbraní, vlastněných střelcem z FF UK, vede k názorům, že je třeba omezit možnost držet větší množství zbraní. Cílem je ověřit, zda existuje spojitost mezi

počtem zbraní, které útočník při incidentu použije, a dopady útoku. Ve vybraném souboru dat je posuzováno, kolik bylo při útoku použito zbraní celkem. Při vyhodnocení bude vzorek dat rozdělen na případy, kdy útočník použil právě jednu zbraň, a na případy, kdy použil dvě a více zbraní.

V následující Tabulce č. 5 je vyobrazen přehled útoků společně s podstatnými informacemi sledující možnosti posouzení opatření skupiny B – zaměřených na zmírnění dopadů útoku.

Tabulka 5 Přehled útoků pro posuzování účinnosti opatření zaměřených na snížení dopadů útoku

SKUPINA B – Opatření pro zmírnění dopadů útoku									
Č. útoku	STÁT, Lokace	Datum	Mrtvých	Zraněných	Celkem obětí	B1 Tlumič hluku výstřelu	B2 Nadlimitní zásobník	B3 Typ zbraně [Ráže]	B4 Počet použitých zbraní
1	FLORIDA, Sebring	23.01.2019	5	0	5	NE	NE	Pistole [9 mm]	1
2	MISSISSIPPI, Southaven	30.07.2019	2	1	3	NE	NE	Pistole [-]	1
3	TEXAS, El Paso	03.08.2019	23	22	45	NE	ANO	WASR 10 [7.62x39 mm]	1
4	OHIO, Dayton	04.08.2019	9	27	36	NE	ANO (100 ranný bubnový zásobník)	AR 15 [.223 Rem]	1
5	TEXAS, Midland	31.08.2019	7	25	32	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
6	FLORIDA, Pensacola	06.12.2019	3	8	11	NE	NE	Pistole [9 mm]	1
7	MISSOURI, Kansas City	19.01.2020	1	15	16	NE	NE	3x Pistole [9 mm]	3
8	MISSOURI, Springfield	15.03.2020	4	2	6	NE	NE	Puška SKS [7.62x39 mm] Pistole [9 mm]	2
9	TENNESSEE, Paris Landing	01.06.2020	2	1	3	NE	-	-	1
10	TEXAS, San Antonio	12.06.2020	0	8	8	NE	-	Dlouhá puška [-]	1
11	KENTUCKY, Louisville	27.06.2020	2	0	2	NE	NE	Pistole [9 mm]	1
12	LOUISIANA, Metairie	20.02.2021	2	2	4	-	NE	Pistole [-]	1
13	GEORGIA, Atlanta	16.03.2021	8	1	9	NE	NE	Pistole [9 mm]	1

14	INDIANA, Indianapolis	15.04.2021	8	7	15	NE	ANO (60 ranný)	2x AR 15 [.223 Rem]	2
15	TEXAS, Bryan	08.05.2021	1	6	7	NE	NE	Pistole [9 mm]	1
16	ARIZONA, Phoenix	17.06.2021	1	12	13	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
17	TENNESSEE, Collierville	23.09.2021	1	14	15	NE	NE	ATI Omni [.300 AAC] 2x Pistole [.22]	3
18	TEXAS, Uvalde	24.05.2022	21	18	39	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	2
19	PENSÝLVÁNIE, Philadelphia	04.06.2022	2	10	12	NE	NE	2x Pistole [9 mm]	2
20	KENTUCKY, Allen	30.06.2022	3	4	7	NE	ANO	AR 10 [.308 Win]	1
21	INDIANA, Greenwood	17.07.2022	3	2	5	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
22	ARIZONA, Phoenix	28.08.2022	2	5	7	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
23	MISSOURI, St. Louis	24.10.2022	2	4	6	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
24	TENNESSEE, Nashville	27.03.2023	6	2	8	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem] AR 9 [9 mm] Pistole [9 mm]	3
25	KENTUCKY, Louisville	10.04.2023	5	8	13	-	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
26	GEORGIA, Atlanta	03.05.2023	1	4	5	-	-	Pistole [9 mm]	1
27	TEXAS, Allen	06.05.2023	8	7	15	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
28	MAINE, Lewiston	25.10.2023	18	13	31	NE (pokusil se o nákup)	NE	SFAR [.308 Win] Pistole [9 mm]	2
29	TEXAS, Austin	05.12.2023	6	3	9	NE	NE	Pistole [.45]	1
30	FLORIDA, Miami	07.05.2024	1	7	8	NE	NE	Pistole [-]	1
31	PENSÝLVÁNIE, Butler County	13.06.2024	1	7	8	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
32	ARKANSAS, Fordyce	21.06.2024	4	9	13	NE	NE	Pistole [9 mm] Brokovnice [12 GA]	2
33	KENTUCKY, Laurel County	07.09.2024	1	8	9	NE	ANO	AR 15 [.223 Rem]	1
34	ALABAMA, Tuskegee	10.11.2024	1	16	17	NE	NE	Pistole [9 mm]	1

Pozn.: Uvedené informace byly získány z otevřených zdrojů (Gun Violence Archive, Giffords Law Center, CBS News, CNN US, BBC a další), pomlčka (-) označuje informace, které nebylo možné dohledat. NE označuje, že pachatel nevyužil příslušný doplněk zbraně.

6.3 Hodnocení účinnosti opatření

Kapitola interpretuje klíčové výsledky analýzy zaměřené na posouzení významu právní regulace střelných zbraní. Výsledky vycházejí ze shromážděných dat popsanych v předchozích částech této práce a zaměřují se na posouzení přínosu stanovených opatření. Jsou také prezentovány výsledky, které nejsou napřímo spojeny s opatřeními, přesto přinášejí další vhled do problematiky útoku aktivního střelce.

Tabulka 6 uvádí mediánové hodnoty obětí při analyzovaných útocích aktivního střelce. Medián počtu mrtvých činí 2,5 osoby, zatímco počet zraněných dosahuje mediánu 7 osob. Celkově tak jeden útok způsobí 9 obětí. Tyto hodnoty poskytují jasnější představu o typickém rozsahu dopadů útoků aktivních střelců.

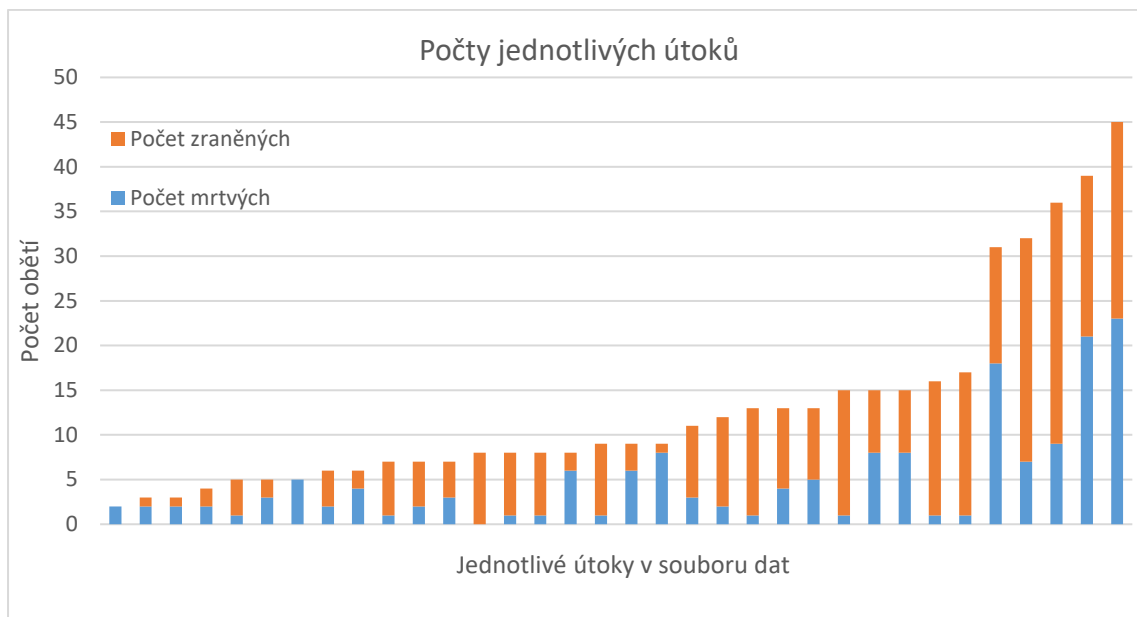
Tabulka 6 Medián počtu obětí hodnocených útoků

Medián počtu obětí		
Počet mrtvých	Počet zraněných	Celkem obětí
2,5	7	9

(zdroj: vlastní)

Další pozorovanou spojitostí některých případů, u kterých bylo možné dohledání (necelá třetina případů), je celkové nesené a vypálené počty munice. Průměrný počet celkem vystřelené munice byl v souboru dat zhruba **110 nábojů**, přičemž průměrný počet nesené munice byl necelých **280 nábojů**.

Obrázek 4 znázorňuje vzrůstajícím způsobem seřazené počty obětí jednotlivých útoků aktivních střelců, rozdělených na mrtvé a zraněné. Z grafu je zřejmé, že většina útoků má relativně nízký počet obětí, avšak existují případy, které vedly k velmi vysokým počtům mrtvých a zraněných. Tyto případy tvoří 15 % z celkového počtu útoků, avšak celkový počet obětí těchto pěti útoků je 41 %. Pro tyto nejzávažnější případy je společným jmenovatelem použití samonabíjecí pušky a střední či vážné psychické problémy (čtyři z pěti případů), pozorovatelné pro okolí již určitou dobu před samotným útokem.

Obrázek 4 Graf počtu obětí jednotlivých útoků

(zdroj: vlastní)

6.3.1 Hodnocení skupiny A – opatření zaměřených na snížení pravděpodobnosti provedení útoku

Pro posouzení pravděpodobnosti zmírnění rozsahu útoku byla použita Likertova hodnotící škála v rozsahu 1-5. Slovní popis hodnot je možné vidět v Tabulce 7. Ta shrnuje bodové hodnocení jednotlivých opatření, jež byla stanovena na základě dat prezentovaných v tabulce 4.

Tabulka 7 Likertova hodnotící škála

HODNOTÍCÍ ŠKÁLA				
1	2	3	4	5
Rozhodně ne	Spíše ne	Nelze rozhodnout	Spíše ano	Rozhodně ano

(zdroj: Likert Scale Questionnaire, 2023)

Výjimkou je opatření A3, které je vzhledem ke svému charakteru vyhodnoceno binárně (ANO/NE). Pro následné hodnocení byl použit Wilcoxonův test, kdy byly porovnávány dva soubory dat ze dvou opatření. Cílem bylo zjistit, které z daných opatření má větší pravděpodobnost, že zmírní účinky útoku. V Tabulce 8 je možné vidět hodnocení účinnosti opatření skupiny A na základě výše zmíněných metod.

Tabulka 8 Hodnocení účinnosti opatření zaměřených na snížení pravděpodobnosti provedení útoku (Skupina A)

SKUPINA A – Hodnocení účinnosti opatření skupiny A									
Č. útoku	STÁT, Místo	Datum	Mrtvých	Zraněných	Celkem	A1	A2	A3	A4
1	FLORIDA, Sebring	23.01.2019	5	0	5	-	3	NE	2
2	MISSISSIPPI, Southaven	30.07.2019	2	1	3	1	1	NE	1
3	TEXAS, El Paso	03.08.2019	23	22	45	4	5	NE	5
4	OHIO, Dayton	04.08.2019	9	27	36	1	1	NE	1
5	TEXAS, Odesa	31.08.2019	7	25	32	1	4	NE	4
6	FLORIDA, Pensacola	06.12.2019	3	8	11	-	1	NE	1
7	MISSOURI, Kansas City	19.01.2020	1	15	16	1	-	NE	1
8	MISSOURI, Springfield	15.03.2020	4	2	6	2	2	NE	1
9	TENNESSEE, Paris Land.	01.06.2020	2	1	3	-	1	NE	1
10	TEXAS, San Antonio	12.06.2020	0	8	8	1	1	NE	1
11	KENTUCKY, Louisville	27.06.2020	2	0	2	-	3	NE	4
12	LOUISIANA, Metairie	20.02.2021	2	2	4	1	-	NE	1
13	GEORGIA, Atlanta	16.03.2021	8	1	9	2	5	NE	2
14	INDIANA, Indianapolis	15.04.2021	8	7	15	4	5	ANO	5
15	TEXAS, Bryan	08.05.2021	1	6	7	-	-	NE	-
16	ARIZONA, Phoenix	17.06.2021	1	12	13	1	1	ANO	1
17	TENNESSEE, Collierville	23.09.2021	1	14	15	1	1	NE	1
18	TEXAS, Uvalde	24.05.2022	21	18	39	5	4	ANO	2
19	PENSYLVÁNIE, Phil.	04.06.2022	2	10	12	-	-	NE	1
20	KENTUCKY, Allen	30.06.2022	3	4	7	1	1	NE	1
21	INDIANA, Greenwood	17.07.2022	3	2	5	1	1	ANO	1
22	ARIZONA, Phoenix	28.08.2022	2	5	7	1	1	NE	1
23	MISSOURI, St. Louis	24.10.2022	2	4	6	-	4	ANO	5
24	TENNESSEE, Nashville	27.03.2023	6	2	8	1	1	NE	1
25	KENTUCKY, Louisville	10.04.2023	5	8	13	2	4	NE	2
26	GEORGIA, Atlanta	03.05.2023	1	4	5	-	3	NE	3
27	TEXAS, Allen	06.05.2023	8	7	15	3	1	NE	1
28	MAINE, Lewiston	25.10.2023	18	13	31	5	4	NE	5
29	TEXAS, Austin	05.12.2023	6	3	9	-	4	NE	5
30	FLORIDA, Miami	07.05.2024	1	7	8	1	-	NE	-
31	PENSYLVÁNIE, Butler CO	13.06.2024	1	7	8	1	1	ANO	1
32	ARKANSAS, Fordyce	21.06.2024	4	9	13	-	1	NE	1
33	KENTUCKY, Laurel CO	07.09.2024	1	8	9	4	1	NE	1
34	ALABAMA, Tuskegee	10.11.2024	1	16	17	-	1	NE	1

Pozn.: pomlčka (-) označuje informace, které nebylo možné dohledat, způsob hodnocení je Likertova škála, popsaná v Tabulce č.7, NE označuje, že pachatel nebyl mladší jak 21 let, A1 – opatření hlášení podezřelých nákupů, A2 – opatření plošného psychologického testování, A3 – opatření zvýšení věkové hranice, A4 – opatření propojení registrů.)

(zdroj: vlastní)

Opatření A1 – Hlášení podezřelých nákupů

Pro hodnocení opatření A1 byla použita Likertova škála (1-5) a tyto hodnoty byly přiřazeny případům, u kterých bylo možné opatření posoudit. Následně bylo z hodnot vypočítán **průměr bodového hodnocení s výsledkem 1,91**. Soubor bodových hodnot byl porovnán se souborem bodových hodnot opatření A2 a poté opatření A4 a byl proveden Wilcoxonův test. Test pro oba porovnávané případy vyšel **statisticky nevýznamný** podle W-hodnoty.

Opatření posuzovalo, zda může dojít ke snížení pravděpodobnosti, že se daný útok stane v takovém rozsahu a způsobem, v jakém se stal. Z hlediska statistického vyhodnocení daného souboru je odpověď na pomezí stupňů „rozhodně ne“ a „spíše ne“.

Je nutné také uvažovat, že hodnoty pro posouzení v tomto opatření byly zvoleny výrazně přísněji, než byla běžná odpověď licencovaných prodejců zbraní. Často by pak muselo jít o výjimečnou kombinaci více faktorů, které v posuzovaném souboru dat jsou vyhodnoceny jako „podezřelé“ i při jejich individuálním výskytu. I za těchto okolností se přesto opatření ukazuje jako nejméně přínosné s nejnižším bodovým průměrem 1,91.

Opatření A2 – Plošné psychologické testování

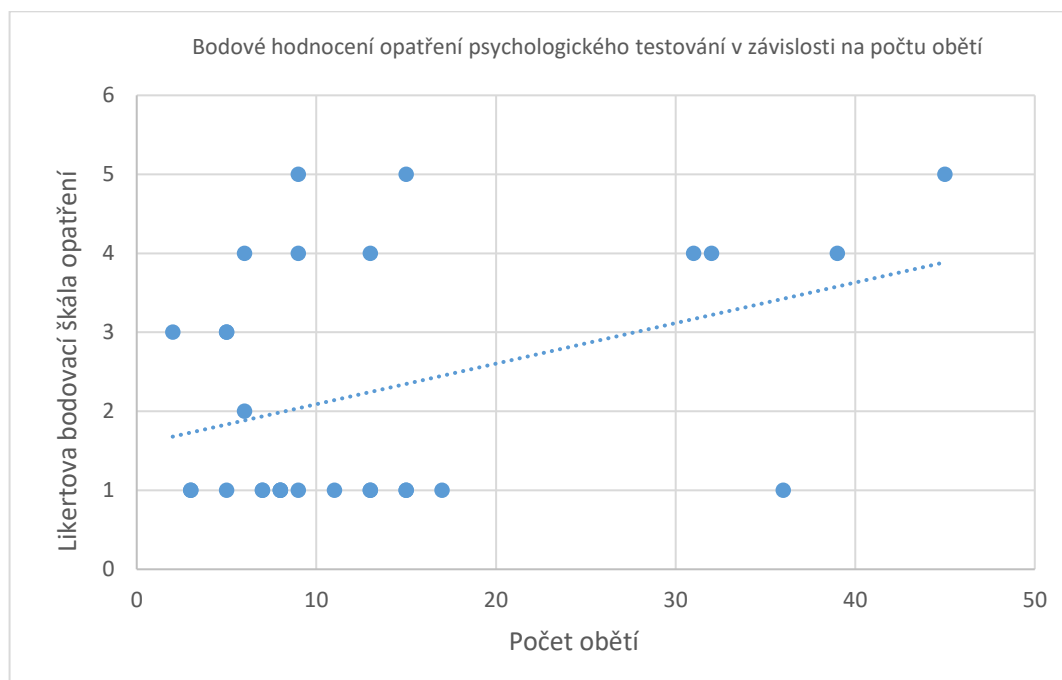
Pro hodnocení opatření A2 byla použita Likertova škála (1-5) a tyto hodnoty byly přiřazeny případům, u kterých bylo možné opatření posoudit. Následně bylo z hodnot vypočítán **průměr bodového hodnocení s výsledkem 2,38**. Soubor bodových hodnot byl porovnán se souborem bodových hodnot opatření A1 a poté opatření A4 a byl proveden Wilcoxonův test. Test pro oba porovnávané případy vyšel **statisticky nevýznamný** podle W-hodnoty.

Opatření posuzovalo, zda může dojít ke snížení pravděpodobnosti, že se daný útok stane v takovém rozsahu a způsobem, v jakém se stal. Z hlediska statistického vyhodnocení daného souboru je odpověď ve stupni „spíše ne“.

Po provedení posouzení pouze pěti nejzávažnějších útoků – tzn. útoků s nejvyšším počtem obětí je patrné, že čtyři z pěti pachatelů měli vážné či střední psychické problémy. Bodový průměr těchto případů by byl 3,8 – tzn. v stupni „nelze posoudit“ těsně pod hranicí „spíše ano“. Průměr však nelze brát za směrodatný vlivem nízkého počtu dat.

Na obr. 5 je možné v grafu vidět stoupající trend, který je však v rozmezí „spíše ne“ a končí těsně pod hranicí „spíše ano“. Lze konstatovat, že aplikace opatření by mohla mít mírný přínos při snižování rizika útoku aktivního střelce.

Zároveň opatření předpokládá 100 % účinnost plošného testování, avšak je nutné uvažovat nutnou „formálnost“ při takovém objemu testování.

Obrázek 5 Graf závislosti bodového hodnocení opatření plošného psychologického testování na počtu obětí

(zdroj: vlastní)

Kritérium A3 – Zvýšení věkové hranice

Hodnocení významu opatření, které zvyšuje věkovou hranici pro získání obecného zbrojního oprávnění, bylo provedeno porovnáním dvou souborů dat. V jednom souboru byly útočníci ve věku do 20 včetně, v druhém byli útočníci od 21 let a starší.

Byl vyčíslen medián obou souborů, který je možné vidět v Tabulce 9 a následně byl proveden Mann-Whitney test pro posouzení statistické významnosti. Hodnoty mediánu zobrazuje Tabulka č. 9, **Man-Whitney test neprokázal mezi soubory statistickou významnost.**

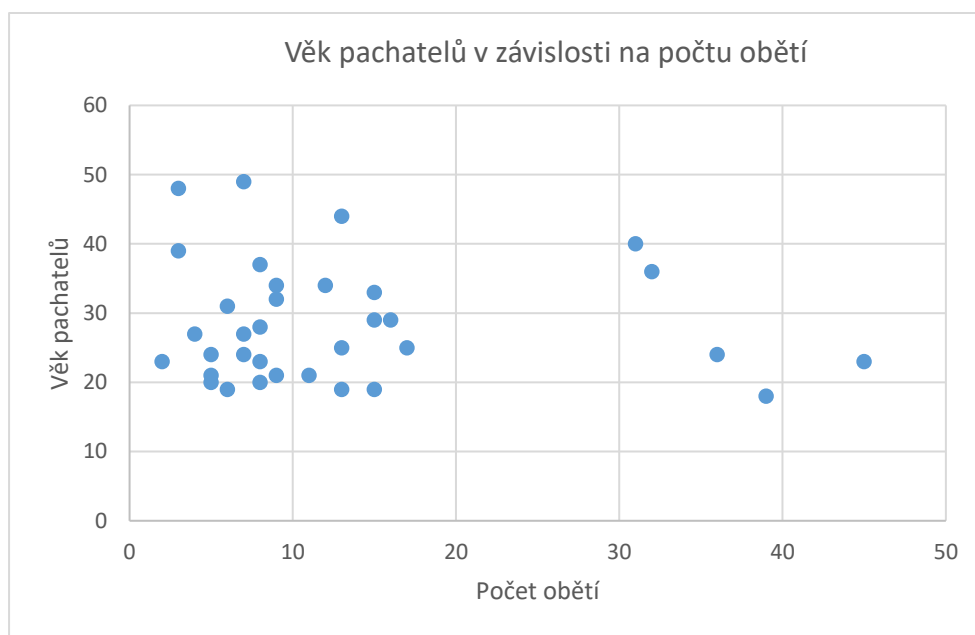
Tabulka 9 Medián počtu obětí útoku v závislosti na věku útočníka

OPATŘENÍ A3 – Medián počtu obětí útoku v závislosti na věku útočníka			
	Počet mrtvých	Počet zraněných	Celkem obětí
Medián obětí v kat. do 20 let	2,5	7,0	10,5
Medián obětí v kat. od 21 let	2,5	7,0	9,0

(zdroj: vlastní)

Průměrný věk aktivního střelce byl 28 let. Útočníky do 20 let bylo spácháno v celkovém množství 18 % všech útoků a celkový počet obětí útoků, které byly provedeny pachateli do 20 let je 86 lidí, což je 20 % z celkového počtu obětí.

Na obr. 6 je v grafu možné vidět bodové rozložení počtu obětí v závislosti na věku pachatelů, které nevykazuje žádný patrný trend.

Obrázek 6 Graf věku pachatelů v závislosti na počtu obětí

(zdroj: vlastní)

Lze tedy konstatovat, že při zpřísnění věkové hranice získání zbrojního průkazu a možnosti držení střelné zbraně by pravděpodobně došlo ke snížení rizika výskytu aktivního střelce, avšak takto omezená skupina nevykazuje žádné signifikantnější počty obětí než jiné věkové skupiny v souboru dat. To znamená, že by obdobné výsledky by pravděpodobně přinesla restrikce na jakoukoliv věkovou skupinu.

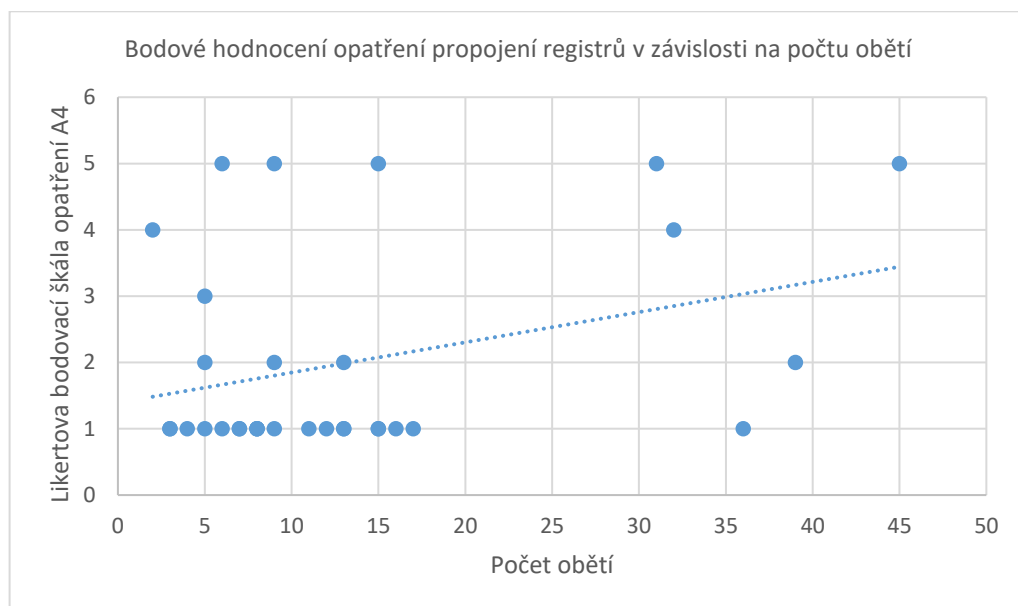
Kritérium A4 – Propojení registrů

Pro hodnocení opatření A4 byla použita Likertova škála (1-5) a tyto hodnoty byly přiřazeny případům, u kterých bylo možné opatření posoudit. Následně bylo z hodnot vypočítán **průměr bodového hodnocení s výsledkem 2,00**. Soubor bodových hodnot byl porovnán se souborem bodových hodnot opatření A1 a poté opatření A2 a byl proveden Wilcoxonův test. Test pro oba porovnávané případy vyšel **statisticky nevýznamný** podle W-hodnoty.

Opatření posuzovalo, zda může dojít ke snížení pravděpodobnosti, že se daný útok stane v takovém rozsahu a způsobem, v jakém se stal. Z hlediska statistického vyhodnocení daného souboru je odpověď začátku stupně „spíše ne“.

Po provedení posouzení pouze pěti nejzávažnějších útoků – tzn. útoků s nejvyšším počtem obětí je patrné, že tři z pěti pachatelů měli vážné psychické problémy, které by však v našem systému zdravotnictví byly zaznamenány v kartě pacienta. Bodový průměr těchto případů by byl 3,4 – tzn. v stupni „nelze posoudit“. Průměr však nelze brát za směrodatný vlivem nízkého počtu dat.

Na obr. 7 je možné v grafu vidět bodové hodnocení opatření v závislosti na počtu obětí, kde je zároveň patrný mírný stoupající trend, který je však v rozmezí „spíše ne“ a „spíše ano“.

Obrázek 7 Graf závislosti bodového hodnocení opatření propojení registrů na počtu obětí

(zdroj: vlastní)

Lze tedy říct, že významnost opatření na snížení rizika útoku aktivního střelce nelze potvrdit, zároveň by ale při digitalizaci a mezioborovém propojení registrů mohlo dojít k podobnému efektu jako u plošných psychotestů.

6.3.2 Hodnocení skupiny B – opatření zaměřených na zmírnění dopadů útoku

Ve skupině opatření B jsou posuzována z hlediska zmírnění dopadů. Tato forma byla realizována formou srovnání počtu obětí ve dvou souborech dat, přičemž v jednu souboru byla podstata opatření naplněna a v druhém souboru nebyla.

Pro jednotlivé data bylo použito binární hodnocení (ANO/NE) a pro následné porovnání byl zvolen medián a pro posouzení statistické významnosti souvislosti obou souborů byl aplikován Mann-Whitney test. Výchozí hodnoty binárního hodnocení pro výpočty mediánu a Mann-Whitney testu jsou zobrazeny v Tabulce 10.

Tabulka 10 Hodnocení účinnosti opatření zaměřených na zmírnění dopadů útoku (Skupina B)

Hodnocení účinnosti opatření skupiny B									
Číslo útoku	STÁT, Místo	Datum	Mrtvých	Zraněných	Celkem obětí	B1	B2	B3	B4
1	FLORIDA, Sebring	23.01.2019	5	0	5	NE	NE	NE	1
2	MISSISSIPPI, Southaven	30.07.2019	2	1	3	NE	NE	NE	1
3	TEXAS, El Paso	03.08.2019	23	22	45	NE	ANO	ANO	1
4	OHIO, Dayton	04.08.2019	9	27	36	NE	ANO	ANO	1
5	TEXAS, Odesa Midland	31.08.2019	7	25	32	NE	ANO	ANO	1
6	FLORIDA, Pensacola	06.12.2019	3	8	11	NE	NE	NE	1
7	MISSOURI, Kansas City	19.01.2020	1	15	16	NE	NE	NE	3
8	MISSOURI, Springfield	15.03.2020	4	2	6	NE	NE	NE	2
9	TENNESSEE, Paris Land.	01.06.2020	2	1	3	NE	-	-	1
10	TEXAS, San Antonio	12.06.2020	0	8	8	NE	-	NE	1
11	KENTUCKY, Louisville	27.06.2020	2	0	2	NE	NE	NE	1
12	LOUISIANA, Metairie	20.02.2021	2	2	4	-	NE	NE	1
13	GEORGIA, Atlanta	16.03.2021	8	1	9	NE	NE	NE	1
14	INDIANA, Indianapolis	15.04.2021	8	7	15	NE	ANO	ANO	2
15	TEXAS, Bryan	08.05.2021	1	6	7	NE	NE	NE	1
16	ARIZONA, Phoenix	17.06.2021	1	12	13	NE	ANO	ANO	1
17	TENNESSEE, Collierville	23.09.2021	1	14	15	NE	NE	ANO	3
18	TEXAS, Uvalde	24.05.2022	21	18	39	NE	ANO	ANO	2
19	PENNSYLVÁNIE, Phil.	04.06.2022	2	10	12	NE	NE	NE	2
20	KENTUCKY, Allen	30.06.2022	3	4	7	NE	ANO	ANO	1
21	INDIANA, Greenwood	17.07.2022	3	2	5	NE	ANO	ANO	1
22	ARIZONA, Phoenix	28.08.2022	2	5	7	NE	ANO	ANO	1
23	MISSOURI, St. Louis	24.10.2022	2	4	6	NE	ANO	ANO	1
24	TENNESSEE, Nashville	27.03.2023	6	2	8	NE	ANO	ANO	3

25	KENTUCKY, Louisville	10.04.2023	5	8	13	-	ANO	ANO	1
26	GEORGIA, Atlanta	03.05.2023	1	4	5	-	-	NE	1
27	TEXAS, Allen	06.05.2023	8	7	15	NE	ANO	ANO	1
28	MAINE, Lewiston	25.10.2023	18	13	31	NE	NE	ANO	2
29	TEXAS, Austin	05.12.2023	6	3	9	NE	NE	NE	1
30	FLORIDA, Miami	07.05.2024	1	7	8	NE	NE	NE	1
31	PENSYLVÁNIE, Butler CO	13.06.2024	1	7	8	NE	ANO	ANO	1
32	ARKANSAS, Fordyce	21.06.2024	4	9	13	NE	NE	NE	2
33	KENTUCKY, Laurel CO	07.09.2024	1	8	9	NE	ANO	ANO	1
34	ALABAMA, Tuskegee	10.11.2024	1	16	17	NE	NE	NE	1

Pozn.: pomlčka (-) označuje informace, které nebylo možné dohledat. NE označuje, že pachatel nevyužil příslušný doplněk zbraně či samonabíjecí pušku, B1 – opatření regulace tlumičů, B2 – opatření regulace nadlimitních zásobníků, B3 – opatření regulace samonabíjecích pušek, B4 – opatření regulace počtu držených zbraní).

(zdroj: vlastní)

Opatření B1 – Regulace tlumičů hluku výstřelu

Toto opatření není statisticky hodnoceno, protože by tím došlo ke zjevnému zkreslení výsledků, vedoucí k nevypovídající hodnotě. Útoky se téměř všechny odehrály bez použití tlumiče hluku výstřelu, pouze v několika případech se použití nepodařilo potvrdit či vyvrátit. Lze ale předpokládat, že k jejich použití nedošlo ani v těchto případech.

Důvodem absence použití tlumičů hluku výstřelu v analyzovaných útocích může být i specifická právní úprava, která jejich získání v USA značně komplikuje. Na rozdíl od pušek, brokovnic a pistolí, jsou tlumiče (stejně jako např. automatické zbraně) zařazeny mezi typ zbraní, jejichž držení vyžaduje specifickou registraci u federálního úřadu ATF. Úřad spravuje centrální registr všech legálně držených tlumičů, přičemž u každého zařízení je evidováno sériové číslo, datum registrace a údaje osoby oprávněné tlumič držet. (Giffords Law Center, 2025)

K posouzení významu aplikace opatření bylo proto přistoupeno k rozboru expertního pokusu, který proběhl na konci roku 2024, kde bylo týmem odborníků měřeno, jaký vliv na rozpoznání výstřelů tlumič hluku výstřelu. Výstup a hodnocení je interpretováno dále v práci.

Opatření B2 – Regulace nadlimitních zásobníků

Při posuzování opatření B2 bylo zjišťováno, zda útočník disponoval nadlimitním zásobníkem a při útoku ho využil. Na vzniklých dvou souborech dat byl vyčíslen medián a proveden výpočet statistické významnosti pomocí Mann-Whitney testu. **Test vyšel jako statisticky nevýznamný.**

V tabulce 11 je možné vidět hodnoty vyčísleného mediánu, ze kterého vyplývá znatelný rozdíl mezi počty obětí těchto dvou souborů. Tento rozdíl je však pravděpodobně způsoben tím, že současná legislativa upravuje nadlimitní zásobník pro pušky do počtu 10 nábojů, kdežto pro pistole až od 20. Nejběžnější zásobník pro pušky je však na třicet ran, kdežto do pistole je běžné 15 až 17 nábojů.

Tabulka 11 Hodnocení účinnosti opatření ve vztahu k použití nadlimitního zásobníku

Hodnocení účinnosti opatření B2 – Regulace nadlimitních zásobníků			
	Počet mrtvých	Počet zraněných	Celkem obětí
Medián s nadlimit. zásobníky	5,0	7,0	13,0
Medián bez nadlimit. zásobníků	2,0	6,5	9,0

(zdroj: vlastní)

Ve většině případů byly použity běžně dostupné zásobníky, tudíž rozdíly hodnot mediánu obou souborů částečně korelují s hodnotami, které vyšly u opatření B3. Doba výměny zásobníku lze uvažovat v nižších jednotkách sekund, nelze tedy jednoznačně říci, zda by zákaz nadlimitních zásobníků měl významný vliv na dopady útoku.

Opatření B3 – Regulace samonabíjecích pušek

Při posuzování opatření B3 bylo zjišťováno, zda útočník disponoval a využil při útoku dlouhou kulovou samonabíjecí zbraň. Na vzniklých dvou souborech dat byl vyčíslen medián a proveden výpočet statistické významnosti pomocí Mann-Whitney testu.

Výsledky je možné vidět v Tabulce 12, přičemž na základě získaných dat vychází ve všech posuzovaných hodnotách statisticky významný rozdíl mezi těmito skupinami. Z posuzovaných souborů tedy vyplývá, že použití samonabíjecí pušky má vliv na dopady útoku, přičemž medián počtu mrtvých je 2,5x vyšší než při použití jiné zbraně a v celkovém počtu obětí je téměř 1,5x vyšší, což potvrzuje efekt puškové ráže zbraně, která je mnohem více letální než běžně používané jiné ráže.

Tabulka 12 Hodnocení účinnosti opatření ve vztahu k použití samonabíjecí pušky

Hodnocení účinnosti opatření B3 – Regulace samonabíjecích pušek			
	Počet mrtvých	Počet zraněných	Celkem obětí
Medián s poloaut. Puškou	5,0	8,0	13,0
medián bez poloaut. Pušky	2,0	5,0	8,0
Hodnota U	85,00	82,50	74,50
Hodnota p	0,0424	0,0340	0,0278

(zdroj: vlastní)

Opatření B4 – Regulace počtu držených zbraní

Při posuzování opatření bylo zjišťováno, zda útočník disponoval a využil při útoku jednu, či více než jednu zbraň. Na vzniklých dvou souborech dat byl vyčíslen medián a proveden výpočet statistické významnosti pomocí Mann-Whitney testu.

Výsledky je možné vidět v tabulce 13, kde je patrný rozdíl v mediánech porovnávaných souborů. Hodnoty počtu mrtvých jsou 2x větší, v počtu celkových obětí téměř 2x větší. Mann-Whitney test prokázal statistickou významnost pouze v souboru údajů celkových obětí, ve zbývajících dvou případech byl výsledek testu statisticky nevýznamný.

Tabulka 13 Hodnocení účinnosti opatření ve vztahu k počtu použitých zbraní

Hodnocení účinnosti opatření B4 – Regulace počtu držených zbraní			
	Počet mrtvých	Počet zraněných	Celkem obětí
Medián při použití jedné zbraně	2,0	6,0	8,0
Medián při použití více než jedné zbraně	4,0	10,0	15,0
Hodnota U	N.S.	N.S.	60,00
Hodnota p	N.S.	N.S.	0,0424

POZN.: N.S. – Non significant – statisticky nevýznamný

(zdroj: vlastní)

Z praktického hlediska však současná veřejná diskuse hovoří spíše o regulaci počtu zbraní z údajně „alarmujících“ počtů jako 8 a více zbraní. V žádném z dat v souboru však útočník nevyužil více než 3 zbraně, medián počtu zbraní byl 1, průměr počtu použitých zbraní byl 1,4.

7 VÍCEKRITERIÁLNÍ HODNOCENÍ A NÁVHR IMPLEMENTACE OPATŘENÍ

Cílem kapitoly bylo na základě výsledků předchozí kapitoly vyselektovat opatření, která lze označit za účinná či významná a s těmito opatřeními provést další hodnocení, v tomto případě z vícekritériálního pohledu, ne pouze statisticky. Vyhodnocením předchozí kapitoly vyplynulo, že ke vícekritériálnímu hodnocení nebudou postoupeny níže vypsane opatření a dále je uvažováno s opatřeními v následující podkapitole.

Hlášení podezřelých nákupů bylo navrženo jako způsob detekce nebezpečného chování již ve fázi nákupu. Praktická efektivita byla v analytické části hodnocena vůbec nejnižší. I při přísně nastavených hodnotách posouzení byl přínos opatření pouze okrajový. Hlavním problémem je subjektivní charakter opatření, protože prodejci často nedokážou spolehlivě rozlišit, co je ještě normální a co už podezřelé. Z celkového pohledu se tedy jedná spíše o populistický krok, který je zároveň pokusem o přenos odpovědnosti.

Zvýšení věkové hranice pro získání zbrojního průkazu bylo zvažováno jako potenciální nástroj k oddálení přístupu mladých lidí ke střelným zbraním. V souboru útoků nebyl mezi mladšími a staršími pachateli prokázán žádný významný rozdíl v četnosti ani v rozsahu následků jejich činů.

Regulace nadlimitních zásobníků se opírá o předpoklad, že nižší kapacita nábojů ve zbrani by mohla útočníka omezit a dát více času obětem nebo bezpečnostním složkám k reakci. Tento intuitivní předpoklad se však potvrdil pouze částečně, kdy se ukázalo, že mediány obětí mezi útoky s běžnými a nadlimitními zásobníky se liší, avšak nebyly prokázána statistický významnost. Dalším faktorem je zřejmá korelace s daty samonabíjecích pušek, ve kterých jsou většinou tyto zásobníky využity. Opatření se jeví jako málo efektivní a jeho další rozšiřování by pravděpodobně nepřineslo významný bezpečnostní přínos.

Zbývající opatření vykazovala potenciální přínos a budou dále podrobně rozpracována z hlediska možností implementace v českém právním prostředí a praxi.

7.1 Specifika implementace vybraných opatření

Účelem této podkapitoly je specifikovat aspekty praktického zavedení vybraných opatření, která byla na základě analytických výsledků postoupena jako vhodná k aplikaci. Každé z těchto opatření je dále rozebráno z pohledu konkrétních podmínek a předpokladů

potřebných pro jejich realizaci v podmínkách České republiky. Cílem je poskytnout přehled o tom, jakým způsobem lze daná opatření uvést do praxe a jaké faktory je nutné při jejich dalším posouzení zohlednit.

7.1.1 A2 – Plošné psychologické testování

Plošné psychologické testování bylo vybráno na základě zjištění, že část pachatelů útoků aktivních střelců vykazovala psychické obtíže, a to často již v době předcházející získání zbraně. Tato skutečnost byla výrazněji patrná zejména u nejtragičtějších incidentů s vysokým počtem obětí. Z výsledků analýzy vyplývá, že plošné psychologické vyšetření při vydání zbrojního oprávnění by mohlo přispět k identifikaci osob s vážnými poruchami, které by za běžných okolností mohly systémem projít bez povšimnutí. Přestože statistická významnost opatření nebyla prokázána, u specifické podskupiny útoků byl jeho preventivní potenciál vyšší.

V rámci právního rámce České republiky by implementace tohoto opatření znamenala novelizaci zákona č. 90/2024 Sb. o zbraních a střelivu, konkrétně v části týkající se zdravotní způsobilosti žadatele o zbrojní oprávnění. Vhodným řešením by bylo doplnit povinnost doložit vedle lékařského posudku také vyjádření psychologa, přičemž by se vyšetření provádělo pouze při první žádosti o oprávnění. Pravidelné opakování v pětiletých intervalech, jak bylo zvažováno v některých návrzích, se jeví jako organizačně neúnosné a nadměrně zatěžující systém. Hlavním omezením tohoto opatření je kapacita psychologů v České republice.

7.1.2 A4 – Propojení registrů

Toto opatření se jeví jako alternativa s vyšší organizační náročností v začátku, ale poté již téměř bezúdržbová. Nicméně jedná se o opatření s určitým potenciálem k zachycení osob s vážnou psychickou poruchou, kteří již jsou v péči zdravotnického systému. V několika případech z analyzovaného souboru byli pachatelé v době držení zbraně léčeni psychiatrem nebo byli hospitalizováni, což by při správně fungujícím systému mohlo vést k odebrání zbraně nebo zamítnutí oprávnění. Zavedením systémového propojení zdravotnické dokumentace a registru držitelů zbraní by mohl být vytvořen mechanismus pro automatickou detekci rizikových případů.

V právním kontextu České republiky by realizace tohoto opatření navazovala na digitalizaci Centrálního registru zbraní (CRZ). V praxi by se jednalo o doplnění tzv.

emergentních údajů v Národním zdravotnickém informačním systému (NZIS), včetně informace, zda je pacient držitelem zbrojního oprávnění. Zdravotnický personál by tak byl schopen rychle identifikovat tuto skutečnost a v případě potřeby provést hlášení příslušnému policejnímu útvaru.

7.1.3 B1 – Regulace tlumičů hluku výstřelu

Vedle dalších uvedených opatření, jejichž účinnost byla testována v rámci kapitoly 6, byla mezi uvažovanými variantami opatření rovněž regulace tlumičů hluku výstřelu. Účinnost tohoto opatření nemohla být v rámci práce hodnocena vzhledem k legislativním aspektům držení tlumičů hluku výstřelu, jak je popsáno v kapitole 6.3.2., jedná se však o relevantní opatření, zvažované zákonodárci v ČR po útoku v Praze. Možnou účinnost tohoto opatření lze ilustrovat expertním pokusem na Vysoké škole chemicko-technické v Praze.

Na konci roku 2024 proběhl na VŠCHT v Praze expertní pokus zaměřený na posouzení efektivity použití tlumičů hluku při střelbě uvnitř školních budov. Pokus prováděla Asociace akreditovaných subjektů pro výcvik stanovené zálohy státu (ASSZ) za spolupráce s experty z Policie ČR. (iRozhlas, 2024)

Cílem bylo sledovat mimo jiné rozdíly ve vnímání a detekci střelby mezi situacemi, kdy střelec použil zbraň s tlumičem hluku a bez něj. Po prostudování práce lze konstatovat následující fakta, podstatné pro posouzení významu opatření;

- Subjektivní vnímání střelby bylo ovlivněno umístěním střelce. Výstřely realizované uvnitř uzavřené místnosti byly méně slyšitelné než výstřely na otevřených chodbách. **Tento vliv byl výraznější než rozdíl mezi použitím a nepoužitím tlumiče hluku.** (Závěrečná zpráva k expertnímu pokusu, 2024)
- Účastníci pokusu, zejména z řad veřejnosti bez střeleckých zkušeností, nebyli schopni spolehlivě rozpoznat zvuk výstřelu od jiných běžných zvuků (např. manipulace s nábytkem či předměty běžného užívání). **Jejich schopnost rozpoznat střelbu navíc nebyla významně ovlivněna přítomností či absencí tlumiče.** (Závěrečná zpráva k expertnímu pokusu, 2024)
- **Měření hluku ukázala, že použití tlumiče hluku nemělo zásadní dopad na šíření zvuku střelby budovou.** Zvuk výstřelu se totiž šíří v interiéru značně odlišně než v otevřeném prostoru. (Závěrečná zpráva k expertnímu pokusu, 2024)

Lze říct, že výsledky experimentu potvrzují, že přítomnost tlumiče hluku výstřelu na palných zbraních by neměla vliv na vývoj útoku v budově z hlediska rychlejší detekce ze strany obětí. Naopak pokud by se útočník pohyboval mimo budovu, vliv tlumiče by pravděpodobně byl prokazatelný. Ze souboru posuzovaných dat se útok v otevřeném prostoru stal celkem ve 41 % případů, naopak v 59 % se útok stal v budovách.

V kontextu debaty zákonodárců z roku 2023 měla úprava spočívat v zavedení výjimky pro používání tlumičů pouze u některých typů zbraní – konkrétně u krátkých kulových zbraní – avšak tlumič je zpravidla vyráběn „do“ určité ráže, tzn. lze použít na relativně velké spektrum zbraní, kdy není vyloučeno použití i na dlouhou či krátkou zbraň.

Regulace by tedy znamenala kompletní omezení do výjimky A-I, protože nelze prokázat ani kontrolovat, na jakém typu zbraně by byl tlumič používán. Zároveň by bylo nutné každého současného držitele individuálně posoudit, zda by splňoval kritéria pro udělení výjimky k držení tlumiče, a případné ponechání či zajištění této regulované části zbraně a potencionální finanční kompenzaci.

7.1.4 B3 – Regulace samonabíjecích pušek

Opatření se v analytické části ukázalo jako vůbec nejvýznamnější z hlediska reálných dopadů útoků. Statistiky potvrdily, že použití samonabíjecí pušky výrazně zvyšuje počet mrtvých i zraněných, přičemž rozdíly byly statisticky významné. Tato zbraňová kategorie se opakovaně objevuje u nejtragičtějších útoků, přičemž její účinnost v kombinaci s optikou, nadlimitním zásobníkem a puškovou ráží výrazně zvyšuje smrtící potenciál pachatele.

Praktická aplikace v právním kontextu by vyžadovala zpřesnění legislativního vymezení samonabíjecích pušek a stanovení jasných parametrů, podle kterých by se určovaly kategorie zbraní podléhající omezení. Byla by nutná novelizace zákona č. 90/2024 Sb. o zbraních a střelivu. V následujícím kritériálním hodnocení bude uvažováno o zařazení do zbraní kategorie A-I, jejichž držení je vázáno na nenárokovou výjimku. Výjimka by byla následně udělována podle individuálního komplexního posouzení příslušným útvarem policie. Zároveň by bylo nutné zpětně posoudit nárok na udělení výjimky zpětně, pro současné držitele samonabíjecích pušek, či těch zbraní, které by do upřesněného znění parametrů nově spadaly. S tím je spojeno i případné zajištění zbraní státem a finanční kompenzací držitelům.

7.1.5 B4 – Regulace počtu držených zbraní

Opatření bylo do užšího výběru zařazeno na základě dílčího výsledku statistické analýzy, která ukázala, že u pachatelů, kteří při útoku použili více než jednu zbraň, byl medián celkového počtu obětí zřetelně vyšší. Rozdíl byl statisticky významný alespoň v jednom z klíčových ukazatelů (celkový počet obětí), což ukazuje, že opatření může mít alespoň dílčí dopad na rozsah útoku. Ve veřejném prostoru získalo navíc velkou pozornost po útoku na FF UK, kdy se ukázalo, že pachatel vlastnil osm zbraní – přestože použil jen některé z nich. Tento aspekt přispěl k vnímání, že „více zbraní znamená větší riziko“. Z analytického hlediska je však třeba připomenout, že většina útoků byla i přesto páchána pouze jednou zbraní a vyšší počet držených zbraní nemusí přímo korelovat s jejich faktickým použitím.

Zásadním limitem je tedy otázka účinnosti – z analytických dat vyplývá, že žádný z pachatelů nepoužil více než tři zbraně. Nejčastěji byla použita zbraň jediná a posuzovány byly dva soubory dat – s využitím jedné zbraně a s využitím více než jedné zbraně. Posuzovaná regulace je tedy uvažována jako omezení držení na jednu zbraň na osobu, resp. na jednoho držitele ZP.

V českém právním prostředí by zavedení tohoto opatření znamenalo zavést limitní strop pro počet zbraní, které může jedna osoba držet. Právní úprava by si vyžádala novelizaci zákona č. 90/2024 Sb. o zbraních a střelivu, zejména v části týkající se evidence a povolování zbraní. Toto opatření by s sebou přineslo i enormní náklady na zajištění ostatní zbraní od jejich držitelů (průměrný počet zbraní na osobu v ČR k roku 2024 je více než 3 zbraně) a zároveň nepředstavitelnou vlnu odporu ze strany střelecké komunity.

7.2 Kritéria hodnocení navrhovaných opatření

Cílem kapitoly je stanovit soubor hodnotících kritérií, podle kterých bude provedeno porovnání jednotlivých navrhovaných opatření. Pro zajištění objektivitu a systematickosti dalšího hodnocení jsou definována čtyři základní kritéria: účinnost opatření, společenská přijatelnost, finanční náročnost a organizační proveditelnost. Na tato kritéria bude následně aplikována Saatyho metoda párového porovnání, jejímž účelem je stanovení relativní váhy jednotlivých kritérií na základě expertního posouzení.

Kritérium 1: Účinnost opatření

Kritérium účinnosti je v rámci tohoto hodnocení chápáno jako klíčové, protože se přímo vztahuje k hlavnímu cíli práce – snížení rizika útoku aktivního střelce a minimalizace jeho

následků. Účinnost opatření představuje míru, do jaké je daný nástroj schopen zabránit uskutečnění útoku nebo omezit jeho dopady.

Hodnocení účinnosti je však nutné vnímat nejen z hlediska čistě kvantitativních výstupů (např. rozdíly v počtu obětí), ale také z pohledu predikční spolehlivosti daného opatření. V rámci Saatyho metody je toto kritérium určující pro zachování věcné validity návrhů a je chápáno jako míra reálného bezpečnostního přínosu opatření.

Kritérium 2: Společenská přijatelnost

Společenská přijatelnost opatření je kritérium, které reflektuje reálné možnosti jeho uvedení do praxe v prostředí, kde dochází ke střetu bezpečnostních zájmů státu s individuálními právy držitelů zbraní a širokou veřejností. Toto kritérium zahrnuje míru, do jaké bude opatření vnímáno jako oprávněné, přiměřené a respektované klíčovými společenskými aktéry – držiteli zbraní, spolky, odbornou veřejností i politiky.

Míra společenské akceptace může zásadně ovlivnit úspěšnost implementace daného nástroje, a to nejen z hlediska legislativního prosazení, ale také z hlediska dlouhodobého respektování pravidel a ochoty spolupracovat s jejich výkonem. V českém kontextu je nutné zohlednit, že zbraně mají mimo jiné i kulturní a symbolickou hodnotu, zejména pro mysliveckou a sportovní komunitu. Opatření, která by byla vnímána jako nelegitimní nebo diskriminační, by se mohla setkat s odporem či obcházením ze strany veřejnosti.

Kritérium 3: Finanční náročnost

Finanční náročnost vyjadřuje ekonomický aspekt implementace daného opatření, a to jak na straně státu, tak na straně jednotlivých aktérů (např. držitelů zbraní, lékařských zařízení, obchodníků). Hodnotí se přímé náklady spojené s legislativní změnou, zavedením administrativních nástrojů, informačních systémů, odborných služeb či v krajním případě vykoupením zbraní či regulovaných částí zbraní státem od držitelů ZP. Součástí finanční zátěže jsou také nepřímé náklady, které mohou vzniknout z důvodu zpomalení procesů nebo zvýšení byrokratické zátěže.

V rámci hodnocení je třeba klást důraz na poměr mezi náklady a přínosem – opatření s minimálními náklady a střední účinností může být v celkovém hodnocení vhodnější než opatření s vysokým nákladem a jen mírně vyšší účinností.

Kritérium 4: Organizační proveditelnost

Organizační proveditelnost hodnotí míru, do jaké je možné dané opatření realisticky zavést do praxe v rámci existujících správních, institucionálních a personálních kapacit. Toto kritérium zahrnuje posouzení složitosti implementace, potřebu nových orgánů nebo struktur, nároků na technické zajištění či dostupnosti kvalifikovaného personálu.

Opatření, která by vyžadovala rozsáhlé reformy či zásahy do několika právních norem současně mohou být organizačně náročná natolik, že jejich realizace není proveditelná, nebo by byla provázena výraznými komplikacemi. Kritérium organizační proveditelnosti tak představuje realistický pohled na to, zda dané opatření může být vůbec reálně zaváděno s ohledem na funkčnost systému.

7.2.1 Stanovení vah kritérií podle Saatyho metody

Cílem této části je určit relativní důležitost jednotlivých hodnoticích kritérií, která byla vymezena v předchozí kapitole. Pro stanovení vah je využita **Saatyho metoda párového porovnání**, která umožňuje prostřednictvím expertního posouzení vyjádřit, nakolik je jedno kritérium důležitější než druhé. Metoda je založena na tvorbě porovnávací matice, kde jsou kritéria vzájemně porovnávána v párech na škále 1/9 až 9, přičemž vyšší hodnota znamená vyšší relativní význam jednoho kritéria nad druhým. (Saaty a Vargas, 2006)

Vyjádření preferencí:

Kritéria/opatření jsou stejně důležitá	1
Preferované kritérium/opatření je mírně důležitější	3
Preferované kritérium/opatření je podstatně důležitější	5
Preferované kritérium/opatření je výrazně důležitější	7
Preferované kritérium/opatření je absolutně důležitější	9

Výpočet váhy kritéria je realizován pomocí vzorečku č.

$$v_i = \frac{\sqrt[k]{\prod_{j=1}^k s_{ij}}}{\sum_{i=1}^k \sqrt[k]{\prod_{j=1}^k s_{ij}}} \quad (1)$$

Pro posouzení byli osloveni tři experti z oblasti střelecké i právnické, kteří jsou dlouhé roky aktivní v problematice zbraní a veřejné debatě kolem jejich regulací. V týmu participoval právník, spoluprovozovatel střelnice a střelecký instruktor AČR, jenž je

dlouhodobý člen střeleckého spolku, Ze své povahy práce si přejí zůstat v anonymitě. Na základě rozhovorů s tímto týmem byly sestaveny Saatyho matice pro výpočet vah. Každému členovi expertního týmu byly položeny otázky nezávisle na sobě, bez možnosti konzultace s ostatními.

V tabulce č. 14 je možné vidět průměry hodnot přiřazených k jednotlivým kritériím. Na jejich základě byl spočítán geometrický průměr G_{ij} a následně dle vzorce (1) spočítány váhy v_{ij} jednotlivých kritérií.

Tabulka 14 Saatyho matice vah kritérií

SAATYHO MATICE KRITÉRIÍ						
	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	G_{ij}	v_{ij}
K ₁	1	1	7	3	3,00	0,37
K ₂	1	1	5	7	3,50	0,44
K ₃	1/7	1/5	1	1/3	0,42	0,05
K ₄	1/3	1/7	3	1	1,12	0,14

Pozn.: K₁ – Kritérium účinnosti opatření, K₂ – Společenská přijatelnost, K₃ – Finanční náročnost, K₄ – Organizační proveditelnost, G_{ij} – geometrický průměr hodnot v daném řádku matice, v_{ij} – váha v daném řádku matice

(zdroj: vlastní)

7.3 Vícekriteriální posouzení opatření

V kapitole je opět aplikována Saatyho matice, tentokrát pro hodnocení samotných opatření podle jednotlivých kritérií. S každým z expertního týmu byl sestaven balíček matic pro všechna kritéria. Z hodnot v maticích pro každé kritérium byly následně vytvořeny průměry stejně jako u předchozího případu (Tabulka 14). Tyto hodnoty byly převedeny do jedné matice pro každé kritérium.

Na základě těchto dat byly vyčísleny geometrické průměry a váhy. Pro tuto aplikaci váhy budou sloužit jako bodový výsledek daného opatření pro dané kritérium s označením b_{ij} . Bodový součet opatření b_{ij} je poté vynásoben vahou kritéria v_{ij} , spočítanou v předchozí části práce. Výsledkem je bodová vážená hodnota každého opatření ($v_{ij} * b_{ij}$). Tyto hodnoty jsou určující pro závěrečné hodnocení opatření.

V Tabulce 15 je možné vidět Saatyho matici doplněnou o průměrné hodnoty expertního týmu pro kritérium 1 – účinnost opatření. Vyčíslení bylo hodnoceno jako „čím vyšší je účinnost opatření vůči druhému, tím vyšší je číselná hodnota v daném řádku matice“.

Tabulka 15 Saatyho matice pro výpočet kritéria 1

KRITÉRIUM 1 - ÚČINNOST OPATŘENÍ								
	A2	A4	B1	B3	B4	G _{ij}	b _{ij}	v _{ij} * b _{ij}
A2	1	1/5	7	3	7	18,20	0,286	0,107
A4	5	1	7	5	7	25,00	0,393	0,147
B1	1/7	1/7	1	1/7	1	2,43	0,038	0,014
B3	1/3	1/5	7	1	7	15,53	0,244	0,091
B4	1/7	1/7	1	1/7	1	2,43	0,038	0,014

Pozn.: A2 – opatření plošného psychologického testování, A4 – opatření propojení registrů, B1 – opatření regulace tlumičů, B3 – opatření regulace samonabíjecích pušek, B4 – opatření regulace počtu držení zbraní, G_{ij} – geometrický průměr hodnot v řádku matice, b_{ij} – bodový zisk v řádku matice, v_{ij} * b_{ij} – bodový zisk násobený váhou posuzovaného kritéria.

(zdroj: vlastní)

V Tabulce 16 můžeme vidět Saatyho matici doplněnou o průměrné hodnoty expertního týmu pro kritérium 2 – společenskou přijatelnost. Vyčíslení bylo hodnoceno jako „čím je pro společnost akceptovatelnější dané opatření vůči druhému, tím vyšší je číselná hodnota v daném řádku matice“.

Tabulka 16 Saatyho matice pro výpočet kritéria 2

KRITÉRIUM 2 - SPOLEČENSKÁ PŘIJATELNOST								
	A2	A4	B1	B3	B4	G _{ij}	b _{ij}	v _{ij} * b _{ij}
A2	1	1/7	1	7	9	18,14	0,254	0,111
A4	7	1	7	9	9	33,00	0,462	0,201
B1	1	1/7	1	5	7	14,14	0,198	0,086
B3	1/7	1/9	1/5	1	3	4,45	0,062	0,027
B4	1/9	1/9	1/7	1/3	1	1,70	0,024	0,010

Pozn.: A2 – opatření plošného psychologického testování, A4 – opatření propojení registrů, B1 – opatření regulace tlumičů, B3 – opatření regulace samonabíjecích pušek, B4 – opatření regulace počtu držení zbraní, G_{ij} – geometrický průměr hodnot v řádku matice, b_{ij} – bodový zisk v řádku matice, v_{ij} * b_{ij} – bodový zisk násobený váhou posuzovaného kritéria.

V Tabulce 17 vidíme Saatyho matici doplněnou o průměrné hodnoty expertního týmu pro kritérium 3 – finanční náročnost. Vyčíslení bylo hodnoceno jako „čím nižší je celková finanční zátěž opatření vůči druhému, tím vyšší je číselná hodnota v daném řádku matice“.

Tabulka 17 Saatyho matice pro výpočet kritéria 3

KRITÉRIUM 3 - FINANČNÍ NÁROČNOST								
	A2	A4	B1	B3	B4	G _{ij}	b _{ij}	v _{ij} * b _{ij}
A2	1	1/3	1/5	5	7	13,53	0,222	0,012
A4	3	1	3	5	7	19,00	0,311	0,016
B1	5	1/3	1	7	7	20,33	0,333	0,017
B3	1/5	1/5	1/7	1	5	6,54	0,107	0,006
B4	1/7	1/7	1/7	1/5	1	1,63	0,027	0,001

Pozn.: A2 – opatření plošného psychologického testování, A4 – opatření propojení registrů, B1 – opatření regulace tlumičů, B3 – opatření regulace samonabíjecích pušek, B4 – opatření regulace počtu držených zbraní, G_{ij} – geometrický průměr hodnot v řádku matice, b_{ij} – bodový zisk v řádku matice, v_{ij} * b_{ij} – bodový zisk násobený váhou posuzovaného kritéria.

(zdroj: vlastní)

V Tabulce 18 je možné vidět Saatyho matici doplněnou o průměrné hodnoty expertního týmu pro kritérium 4 – organizační proveditelnost. Vyčíslení bylo hodnoceno jako „čím snazší je implementace a organizační proveditelnost opatření vůči druhému, tím vyšší je číselná hodnota v daném řádku matice“.

Tabulka 18 Saatyho matice pro výpočet kritéria 4

KRITÉRIUM 4 - ORGANIZAČNÍ PROVEDITELNOST								
	A2	A4	B1	B3	B4	G _{ij}	b _{ij}	v _{ij} * b _{ij}
A2	1	1/7	7	9	9	26,14	0,325	0,045
A4	7	1	7	7	9	31,00	0,385	0,054
B1	1/7	1/7	1	7	9	17,29	0,215	0,030
B3	1/9	1/7	1/7	1	3	4,40	0,055	0,008
B4	1/9	1/9	1/9	1/3	1	1,67	0,021	0,003

Pozn.: A2 – opatření plošného psychologického testování, A4 – opatření propojení registrů, B1 – opatření regulace tlumičů, B3 – opatření regulace samonabíjecích pušek, B4 – opatření regulace počtu držených zbraní, G_{ij} – geometrický průměr hodnot v řádku matice, b_{ij} – bodový zisk v řádku matice, v_{ij} * b_{ij} – bodový zisk násobený váhou posuzovaného kritéria.

(zdroj: vlastní)

Následně bylo každé vážené bodové hodnocení pro jednotlivá opatření sečteno a výsledky je možné vidět v Tabulce 19. Ze zobrazených dat vyplývá, že nejpřínosnějším opatřením se jednoznačně jeví A4 – propojení registrů. Dalším opatřením, které je hodnoceno na druhém místě je plošné psychologické testování. S podobnými výsledky vyšly opatření regulace tlumičů a regulace samonabíjecích pušek, s nejmenším bodovým ziskem (s téměř 15x menším hodnocením oproti opatření s nejvyšší hodnotou) je opatření regulace počtu držení zbraní.

Tabulka 19 Celkový bodový zisk jednotlivých opatření podle Saatyho metody

VÝSLEDNÝ BODOVÝ ZISK	
A2	0,274
A4	0,418
B1	0,148
B3	0,132
B4	0,029

Pozn.: A2 – opatření plošného psychologického testování, A4 – opatření propojení registrů, B1 – opatření regulace tlumičů, B3 – opatření regulace samonabíjecích pušek, B4 – opatření regulace počtu držení zbraní.

(zdroj: vlastní)

8 DISKUZE DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

Analyticko empirická část práce poskytla komplexní pohled na účinnost vybraných opatření. Na základě rozboru reálných případů a statistického hodnocení i následného expertního vícekritériálního posouzení lze říct, že mezi zkoumanými opatřeními se nejvýznamnější jeví opatření A4 – Propojení registrů zbraňových a kmenových pacientů.

Implementace opatření v České republice již má potřebný legislativní základ v zákoně č. 90/2024 Sb., který nabývá účinnosti v roce 2026. V praxi by to znamenalo, že lékaři budou mít přístup do centrálního registru zbraní a informace, zdali je pacient držitelem zbrojního průkazu by se zobrazovala přímo v kmenovém registru pacientů. Tento návrh však ještě v zákoně není pevně ukotven.

Dle současného stavu podle zákona č. 119/2002 Sb. má totiž ošetřující lékař právo do centrálního registru zbraní nahlížet. Toto právo by však mělo být pomocí nové legislativy změněno na povinnost. (Zákon č. 119/2002 Sb., 2002)

Podle Gawrona (2024) bylo již toto opatření součástí pozměňovacího návrhu č.4835 k novele 689 podaného na podzim 2024. I když návrh v dané době neprošel, je nutno říct, že Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zdravotnictví cílí na implementaci, do již zmiňovaného zákona č.90/2024 Sb. Zatím však tedy není jasné, v jaké podobě bude opatření zavedeno, i když s největší pravděpodobností bude mít obdobnou podobu, jako je uvedeno výše v práci.

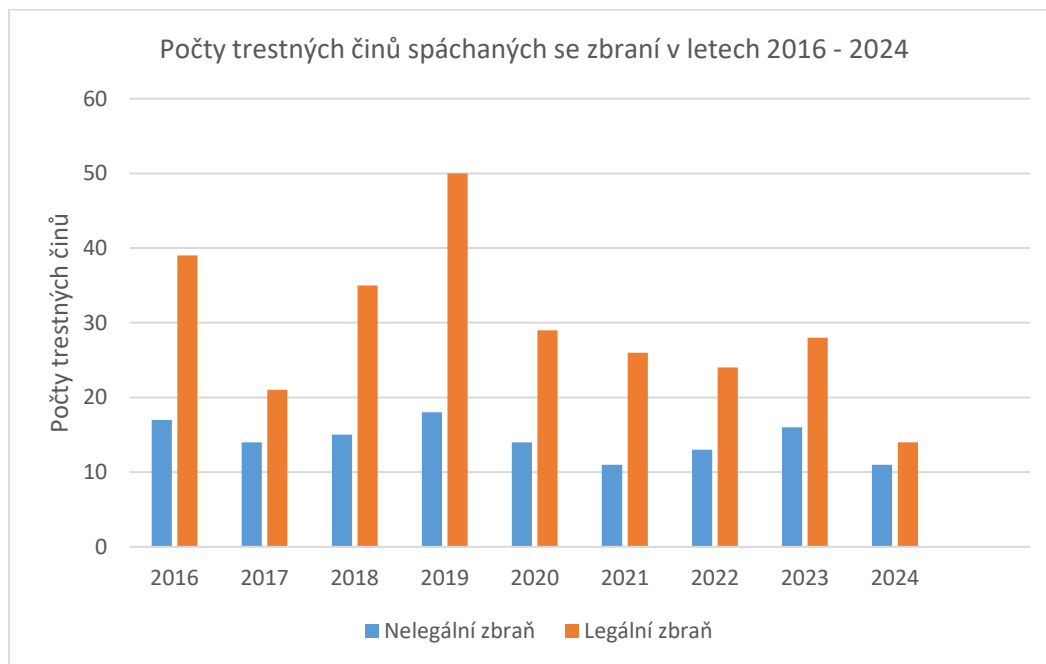
Například v USA je situace rozdílná pro každý stát, na federální úrovni není takovéto opatření zakotveno. V některých státech, jako je New York, ale existují zákony, které vyžadují, aby zdravotníci hlásili příslušným úřadům, pokud mají důvodné podezření, že pacient představuje vážné nebezpečí pro sebe nebo ostatní. Tyto informace mohou být použity k posouzení způsobilosti pacienta k držení zbraně, ale lékaři nemají přímý přístup k údajům o zbrojních oprávněních pacientů. (Giffords Law Center, 2025)

Jako druhou variantou, s výrazně nižším bodovým hodnocením, je plošné psychologické testování. To by se podle Ministerstva vnitra (2024) mohlo potýkat s kapacitními a organizačními omezeními. Jako kompromisní řešení se nabízí částečná implementace, například zvýšení míry nařízení psychologického testování praktickým lékařem. V současné chvíli podle odhadů prochází psychologickým testováním 5–15 % prvožadatelů o zbrojní průkaz. (Gawron, 2024). Je tedy možné, že zvýšení míry testování by mohlo přinést dílčí úspěch v kontextu prevence rizika. Je tím však opět přenesena zodpovědnost pouze na praktického lékaře.

8.1 Kontext použití nelegálních zbraní

Na základě zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím bylo požádáno přes datovou schránku Policejní prezidium, aby poskytla údaje dle zaslaných dotazů. Dotazovány byly informace o počtu trestných činů spáchaných legálně a nelegálně drženou střelnou zbraní za období 2014 až 2024. Způsob metodiky evidence za roky 2014 a 2014 výrazně lišil od dalších let, proto v souboru dat nejsou hodnoty zahrnuty. Z poskytnutých informací vyplývá, že míra trestných činů páchaná legálně drženou zbraní v každém roce převyšuje míru využití nelegálních zbraní.

Na obrázku 8 můžeme vidět celkové počty trestných činů v období 2016 až 2024, přičemž jsou do statistiky zahrnuty zbraně kategorií A, B a C. (Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. - odpověď, 2025)

Obrázek 8 Graf porovnání trestných činů spáchaných legální a nelegální zbraní v období 2016 až 2024 v České republice

(zdroj: Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. - odpověď, 2025)

Počty trestných činů obsahují pouze objasněné a uvažené případy. V celkovém součtu se jedná o 67 % (266) případů trestného činu s legálně drženou zbraní a 33 % (129) případů s nelegálně drženou zbraní z celkového počtu 395 případů. Nutno zdůraznit, že se nejedná o útoky aktivního střelce, ale o celkovou trestnou činnost, kde byla přítomna zbraň. (Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. - odpověď, 2025)

V tomto kontextu lze konstatovat, že přínosnost prevence a redukce rizika použití legálně držené střelné zbraně k páchání trestné činnosti či přímo k útoku aktivního střelce není zanedbatelná a navrhovaná opatření tedy mají potenciál hrát roli ve zvýšení bezpečnosti v České republice.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bylo analyzovat aktuální veřejné mínění, současný i připravovaný legislativní rámec a posoudit efektivitu jednotlivých opatření. Ze získaných informací i provedených hodnocení vyplývá, že Česká republika disponuje relativně přísnou legislativou regulace držení střelných zbraní i přes obvyklý narativ o laxním či liberálním přístupu k problematice. Přesto však existují rezervy, jejichž odstranění by mohlo přispět ke zvýšení bezpečnosti a omezení rizik spojených s útoky aktivních střelců.

Pomocí analýzy a posouzení významu jednotlivých regulační opatření byly identifikovány čtyři hlavní opatření, která se jevila vhodná k implementaci ze statistického hlediska. Tyto opatření byla následně podrobena vícekritériálnímu hodnocení pomocí Saatyho metody, přičemž nejvýznamnější se po této aplikaci jeví propojení zbraňových a zdravotnických registrů, které již je v připravované legislativě aktivně diskutováno.

Propojení registrů se ukázalo jako opatření s vyšší mírou efektivity a pravděpodobně přijatelnými náklady. Podpora ze strany veřejnosti by měla vyplynout zejména z jeho minimálního zásahu do práv držitelů zbraní a z jeho výrazného preventivního potenciálu. Patrnou výhodou je také okamžitá identifikace zdravotní či psychické nezpůsobilosti držitelů zbrojního oprávnění. Lékaři by měli povinnost informovat Policii ČR při zjištění rizikových zdravotních stavů, což umožní rychlou preventivní reakci a potenciální odebrání zbraní.

Z hlediska odpovědí na výzkumné otázky lze konstatovat, že současná právní regulace v ČR přispívá k prevenci útoků aktivního střelce i trestné činnosti páchanou s legálními zbraněmi jako takové, protože je nastavena poměrně přísně a v celém procesu vedoucím k držení zbraně existuje řada kontrolních opatření. Zároveň nutno říct, že existují specifické nedostatky zejména v oblasti odhalení psychicky rizikových jedinců. Identifikované mezery by měl do budoucna řešit návrh propojení registrů, případné zvýšení procentuální míry žadatelů, které praktický lékař pošle na psychologické vyšetření.

Z osobního hlediska autora je důležité zdůraznit potřebu vyváženého přístupu k regulaci zbraní. Plošné restriktce a nepromyšlená legislativa, vzniklá na základě potřeby „uspokojit širokou veřejnost“ pomocí prvoplánových slibů mohou vést nejen ke zvýšení administrativní zátěže, nepřehlednosti celého institutu zbraní a střeliva (který již nyní je značný, jak potvrzují i samotní příslušníci PČR), ale i k ztrátě důvěry odborné veřejnosti či vzniku potencionálně dalších nebezpečných situací. Příkladem může být nedostatečně podložený návrh na plošné psychologické testování, který by však znamenal značnou

formálnost a díky tomu by opět bylo možné pro potenciálního pachatele přes tento preventivní prvek projít.

Na základě zjištěných poznatků autor doporučuje, aby budoucí legislativní aktivity směřovaly právě k podrobnému rozpracování implementace digitalizaci s propojením zdravotních a policejních registrů. Zároveň však autor musí podotknout, že značnou míru prevence rizika i redukce následků nelze ovlivnit restrikcí legálních držitelů zbraní, ale naopak připraveností občanů, bezpečnostního aparátu a společnosti jako takové. Z pohledu autora je pravděpodobné, že se útoky budou v průběhu let dále opakovat a kompletní eliminaci hrozby pro použití legální zbraně v podstatě není možné docílit. Proto je nutné budovat připravenou společnost i jednotlivce, vybavené a vycvičené bezpečnostní složky a pokud již takový útok opět nastane, neskouzávat opět do rychlých legislativních kroků bez podložených dat, jen na základě aktuálního nátlaku veřejnosti. Zároveň by bylo účelné dále zkoumat problematiku nelegálního držení zbraní, které zůstává mimo hlavní legislativní diskusi, avšak má významný vliv na celkovou bezpečnostní situaci. Celkově tyto oblasti představují nejen významný potenciál pro zlepšení prevence útoků, ale také realistický a organizačně zvládnutelný přístup k jejich řešení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- ABC News*, 2025. Online. Available at: <https://abcnews.go.com/>. [accessed 2025-02-02].
- Amnesty International*, 2024. Online. Dostupné z: www.amnesty.cz. [cit. 2025-02-15].
- ARMED, 2025. *Samonabíjecí pušky AR-15, AR-9 a AR-10*. Online. ARMED. Dostupné z: <https://www.armed.cz/pusky-ar-15-ar-9/>. [cit. 2025-03-26].
- BARTOŠEK, Jan a BAČKOVSKÁ, Milena, 2021. *Zbraně a střelivo*. Právní praxe. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-843-6.
- BBC*, 2025. Online. Available at: <https://www.bbc.com/>. [accessed 2025-02-01].
- CBS News*, 2025. Online. Available at: <https://www.cbsnews.com/>. [accessed 2025-02-01].
- CNN US*, 2016. Online. 2025. Available at: <https://edition.cnn.com/>. [accessed 2025-02-01].
- COOK, Philip J. and GOSS, Kristin A, 2020. *The Gun debate: What everyone needs to Know*. 2nd edition. Oxford University Press. ISBN 978-01-9007-345-9.
- DOSS, Kevin T. and SHEPHERD, C. David, 2015. *Active shooter: preparing for and responding to a growing threat*. Oxford, UK: Elsevier Science. ISBN 978-01-2802-784-4.
- DUQUET, Nils a GORIS, Kevin, 2018. *Firearms acquisition by terrorists in Europe: Research findings and policy recommendations of Project SAFTE*. Flemish Peace Institute in Brussels.
- FOŘT, Tadeáš a VACHTL, Jiří, 2019. *Zbrojní průkaz u nás získáte snadněji než řidičák*. Online. IDnes Zprávy. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozstrel-zbrojni-prukaz-debata-policie.A190228_205553_domaci_chtl. [cit. 2025-02-20].
- FUJÁČEK, Jakub, 2024. *Zbrojní průkaz dál bez psychotestů*. Online. Echo24.cz. Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/HyaeX/zpravy-zakon-o-zbranich-ministerstvo-vnitra-rakusan-novela-vysetreni-strelec-fakulta-psychotesty-psychiatr>. [cit. 2025-02-19].
- GAWRON, Tomáš, 2025. *Zbraňové statistiky 2024: Výrazné zpomalení nárůstu zbraní; počet držitelů směřuje k modernímu rekordu*. Online. Zbrojnice.com. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2025/01/13/zbranove-statistiky-2024-vyrazne-zpomaleni-narustu-zbrani-pocet-drzitelu-smeruje-k-modernimu-rekordu/>. [cit. 2025-02-21].
- Giffords Law Center*, 2025. Online. Available at: <https://giffords.org/lawcenter/gun-laws/>. [accessed 2025-02-11].

Gun Violence Archive, 2018. Online. Available at: <https://www.gunviolencearchive.org/>. [accessed 2025-01-26].

HROCH, Jaroslav, 2025. *Prodejci zbraní musí hlásit podezřelé nákupy*. Online. Seznam Zprávy. 4.1.2025. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-prodejci-zbrani-musi-hlasit-podezrele-nakupy-nevime-co-to-je-certi-se-267377>. [cit. 2025-02-15].

IRozhlas, 2024. Online. IRozhlas. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/strelba-skola-praha-pokus-vscht_2411281154_ako. [cit. 2025-04-01].

LÁSKA, Václav, 2024. *Nový zákon o zbraních rezignuje na větší kontrolu držení samonabíjecích pušek*. Online. Deník Referendum. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20240312145406/https://denikreferendum.cz/clanek/36151-novy-zakon-o-zbranich-rezignuje-na-vetsi-kontrolu-drzeni-samonabijecich-pusek>. [cit. 2025-02-24].

LEX, 2004. Online. Dostupné z: www.gunlex.cz. [cit. 2025-03-12].

Likert Scale Questionnaire, 2023. Online. Dostupné z: <https://www.simplypsychology.org/likert-scale.html>. [cit. 2025-04-17].

LOTT, John R. Jr., 2020. *Gun Control Myths: How politicians, the media, and botched "studies" have twisted the facts on gun control*. Independently published. ISBN 979-86-6322-153-5.

Katalog typových činností IZS: Amok – útok aktivního střelce STČ 14/IZS, 2013. Praha.

Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. Online. *Ministerstvo vnitra České republiky*. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/tiskove-zpravy-2021.aspx>. [cit. 2025-01-07].

Ministerstvo vnitra České republiky, 2024. Online. *Ministerstvo vnitra České republiky*. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/tiskove-zpravy-2024.aspx>. [cit. 2025-01-10].

MODUL – E; vnitní bezpečnost a veřejný pořádek: a vybrané kapitoly krizového řízení, 2019. Ministerstvo vnitra. ISBN 978-80-7616-031-6.

News Channel 5, 2025. Online. Available at: <https://www.newschannel5.com/>. [accessed 2025-02-01].

SAATY, Thomas L. a VARGAS, Luis G., 2006. *Decision making with the analytic network process: economic, political, social and technological applications with benefits*,

opportunities, costs and risks. New York: Springer Science Business Media. ISBN 03-873-3859-4.

SEDLÁKOVÁ, Hana, 2024. *Jaké hlavní změny přinese nový zákon o zbraních?* Online. Rigad. Dostupné z: <https://www.rigad.cz>. [cit. 2025-02-01].

Seznam Zprávy, 2025. Online. Sněmovna odmítla zákaz tlumičů. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-snemovna-odmitla-zakaz-tlumicu-na-pistole-a-revolvery-pro-bezne-pouziti-271840>. [cit. 2025-03-20].

SCHWEIT, Katherine, 2021. *Stop killing mass shooting crisis*. Rowman & Littlefield Publishers. ISBN 978-1-5381-4693-4.

SMETÁNKA, Jan, 2024. *Viceprezident LEX J. Smetánka: Plošnými psychotesty držitelů zbraní bychom bezpečnost ve společnosti spíše zhoršili*. Online. LEX. Dostupné z: <https://gunlex.cz/clanky/interview/4355-viceprezident-lex-j-smetanka-plosnymi-psychotesty-drzitelu-zbrani-bychom-bezpecnost-ve-spolecnosti-spise-zhorsili>. [cit. 2025-03-12].

Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2017/853: ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní, 2017. In: *Úř. věst. L 137, 24.5.2017, s. 22-39*.

Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2021/555: ze dne 24. března 2021 o kontrole nabývání a držení zbraní, 2021. In: *Úř. věst. L 115, 6.4.2021, s. 1-25*.

Social Science Statistics, 2025. Online. Dostupné z: <https://www.socscistatistics.com>. [cit. 2025-04-17].

SPURNÝ, Jaroslav, 2024. *Máme vlastnit útočné zbraně?* Online. Respekt. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20240107133612/https://www.respekt.cz/tydenik/2024/2/mame-vlastnit-utocne-zbrane>. [cit. 2025-03-01].

STEM, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.stem.cz/podle-ceske-verejnosti-by-se-legislativa-upravujici-drzeni-zbrani-mela-vyrazne-zprisnit/>. [cit. 2025-02-18].

STEM/MARK, 2024. Online. Potřebujeme zbraň na vlastní ochranu? Dostupné z: <https://stemmark.cz>. [cit. 2025-02-22].

STOŽICKÝ, Marek a KUBIŠTA, Anna, 2024. *Rok od útoku na Filozofické fakultě: Vzpomínky, opatření, pietní akce*. Online. Český Rozhlas. Dostupné

z: <https://cesky.radio.cz/rok-od-utoku-na-filozoficke-fakulte-vzpominky-opatreni-pietni-akce-8837956>. [cit. 2025-02-12].

SVORNÍK, Petr, 2024. *Prezident Pavel chce přitvrdit v zákonech o zbraních*. Online. Novinky.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-omezit-pusky-zakazat-tlumice-prezident-pavel-chce-pritvrdit-v-zakonech-o-zbranich-40495128>. [cit. 2025-03-01].

SVORNÍK, Petr, 2025. *Tlumiče daly výhodu střelci na fakultě*. Online. Novinky.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-tlumice-daly-vyhodu-strelci-na-fakulte-presto-poslanci-jejich-zakaz-pro-kratke-zbrane-odmitli-40513099>. [cit. 2025-03-20].

Rail Scales, 2024. Online. Dostupné z: www.railscales.us. [cit. 2025-03-18].

The Associated Press, 2025. Online. Available at: <https://apnews.com/>. [accessed 2025-02-02].

The Wall Street Journal, 2025. Online. Available at: <https://www.wsj.com/>. [accessed 2025-02-02].

U.S. Department of Justice: Active shooter incidents in the United States 2023, 2024. Federal Bureau of Investigation.

VESELÝ, Zdeněk, 2024. *FactCheck - neovlivni.cz*. Online. LEX. Dostupné z: <https://gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/myty-a-fakta/4353-factcheck-neovlivni-cz-22-12-2023>. [cit. 2025-02-14].

Všem, kdo nejsou lhostejní, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.vsemkdonesoulhostejni.cz/>. [cit. 2025-02-21].

Wikipedia, 2025. Online. Available at: <https://en.wikipedia.org>. [accessed 2025-01-26].

ZÁRUBA, Jiří, 2024. *Zbrojní průkaz: právní předpisy a testy ke zkoušce odborné způsobilosti*. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-705-4.

Zákon č. 119/2002 Sb.: O střelných zbraních a střelivu, 2002. In: *Zakonyprolidi.cz*.

Zákon č. 90/2024 Sb.: O zbraních a střelivu, 2024. In: *Zakonyprolidi.cz*.

Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. - odpověď, 2025. Praha.

Závěrečná zpráva: k expertnímu pokusu střelby palnými zbraněmi za použití tlumiče hluku uvnitř budovy, 2024. ASSZ.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1	Samonabíjecí puška AR 15 s příslušenstvím	19
Obrázek 2	Meziroční změna počtu zbrojních průkazů a počtu zbraní v České republice	31
Obrázek 3	Graf vývoje civilního držení legálních zbraní v České republice	32
Obrázek 4	Graf počtu obětí jednotlivých útoků.....	60
Obrázek 5	Graf závislosti bodového hodnocení opatření plošného psychologického testování na počtu obětí	63
Obrázek 6	Graf věku pachatelů v závislosti na počtu obětí.....	64
Obrázek 7	Graf závislosti bodového hodnocení opatření propojení registrů na počtu obětí.....	65
Obrázek 8	Graf porovnání trestných činů spáchaných legální a nelegální zbraní v období 2016 až 2024 v České republice.....	82

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Seznam útoků ve vybraných státech v období 2019 až 2024 (Část 1).....	47
Tabulka 2	Seznam útoků ve vybraných státech v období 2019 až 2024 (Část 2).....	48
Tabulka 3	Seznam útoků ve vybraných státech v období 2019 až 2024 (Část 3).....	49
Tabulka 4	Přehled útoků pro posuzování účinnosti opatření zaměřených na snížení pravděpodobnosti provedení útoku	52
Tabulka 5	Přehled útoků pro posuzování účinnosti opatření zaměřených na snížení dopadů útoku	57
Tabulka 6	Medián počtu obětí hodnocených útoků	59
Tabulka 7	Likertova hodnotící škála	60
Tabulka 8	Hodnocení účinnosti opatření zaměřených na snížení pravděpodobnosti provedení útoku (Skupina A)	61
Tabulka 9	Medián počtu obětí útoku v závislosti na věku útočníka	63
Tabulka 10	Hodnocení účinnosti opatření zaměřených na zmírnění dopadů útoku (Skupina B)	66
Tabulka 11	Hodnocení účinnosti opatření ve vztahu k použití nadlimitního zásobníku	68
Tabulka 12	Hodnocení účinnosti opatření ve vztahu k použití samonabíjecí pušky	69
Tabulka 13	Hodnocení účinnosti opatření ve vztahu k počtu použitých zbraní	69
Tabulka 14	Saatyho matice vah kritérií.....	77
Tabulka 15	Saatyho matice pro výpočet kritéria 1	78
Tabulka 16	Saatyho matice pro výpočet kritéria 2	78
Tabulka 17	Saatyho matice pro výpočet kritéria 3	79
Tabulka 18	Saatyho matice pro výpočet kritéria 4	79
Tabulka 19	Celkový bodový zisk jednotlivých opatření podle Saatyho metody	80

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
ASSZ	Asociace akreditovaných subjektů pro výcvik stanovené zálohy státu
ATF	Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives
b_{ij}	Bodový zisk v daném řádku matice
CRZ	Centrální registr zbraní
G_{ij}	Geometrický průměr hodnot v daném řádku matice
MV	Ministerstvo vnitra
NICS	National Instant Criminal Background Check System
N.S.	Non Significant – statisticky nevýznamné
PČR	Policie České republiky
UA	Ukrajina
USA	Spojené státy americké
$v_{ij} * b_{ij}$	Bodový zisk násobený váhou posuzovaného kritéria.
v_{ij}	Váha v daném řádku matice
VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technická
ZP	Zbrojní průkaz
ZO	Zbrojní oprávnění